

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

of Two Parts
This Issue Consists
PART ONE

VOLUME XXV NO. 177

PENKTDIENIS, LIEPOS (JULY) 28 D., 1944 M.

KAINA TRYS CENTAI

KASDIENA—

Nesisarmatija
Hearsto plurpalai
Prastas Rojus
Waukegano Draugams

Republikonų kandidato į viceprezidentus p. Brickerio užklause, ar jis nori, kad už jį balsuotų toks fašisto šmotas, kaip Gerald L. Smith.

Nei akim nemirktelėjęs p. Bricker davė teigiamą atsakymą. Jis mielu noru priima fašistų palankių talką.

Ką Dewey, kartais, nori paslėpti, tą Brickeris išplepa.

Hearsto geltonlapy skaitanu, jog už Tomoši Dewey reikia balsuoti todėl, kad jo nenori mūsų Talkininkai — Anglija, Rusija ir de Gaulle.

Vadinasi, išrinkim tokį prezidentą, kuris nesukalbės nei su Anglija, nei SSSR, nei su Francūzija!

Amerika turėtų užsikieletį savyje.

Taip kalbėti gali tik šios šalies priešai.

George Bernard Shaw tvirtina, kad Aliantai nepagaus Hitlerio ir jokio teismo jam nebus. Girdi, jis dumis Airijon ir ten apsigyvens kaip koks karalius. Jam bus nei kiek neprastiau kaip kaizeriui Holandijoje.

Gal Shaw to ir norėtų, nes jis ima savo globon visus nacų kriminalitatus.

Bet to tai jau tikrai nebus. Pačius jį ir De Valeros palovė.

Hitlerį labiausia gal keikia tie vokiečiai kolonistai, kuriuos jis buvo nusiviliojęs Ukrainon, Gudijon, Pabaltijon.

Sako, vien tik Juodmario pakraščiuose sau rėjų buvo sukūrę 150,000 kolonistų. Bet tas rojus jiem virto pragaru.

Dabar tos gaujos susigrūdė Rytprūsioje ir kitur.

Pasieks juos ir tenais teišto keršto ranka, nes visi jie buvo grobikai, razbininkai.

Nacių komentatorius Halles-ben basiajai piktinasi, kad rusai atakuoja tokiose "siaurose" vietose, kur kar operacijos plačia skale neįmanomos ir neleistinos.

Taip manė Fricai, o Raudonosios Armijos strategai daro kaip tik atbulai, apversdami ragužium visus vokiečių planus.

Keli žodžiai Waukegano draugams.

Kiek dešimtmečių reikės laukti, iki bus sukurta Lietuvių Literatūros Draugijos kuopa?

Washingtono "Times - Herald," New Yorko "Daily News" ir Hearsto šunlapiai jau pradėjo propagandą už švelnių talkų su Hitleriu.

Juo Hitlerį smarkiau lupa, tuo labiau apyzeriai nori išgelbėti jo katilį.

Charakteringa, kad Amerikos apyzeriai labiausia remiasi popiežiaus pamokslais.

Aišku, keno malūnui popiežiaus pila vandenį.

Išrodo, kad generolas Bradley ir jo jankiai pradėjo Francūzijoje tikrą ofensyvą.

Paėmė Lvovą, Bialostoką, Šiaulius

AMERIKONAI PLIEKIA NACIUS NORMANDIJOS FRONTE

Naciai Nublokšti Aštuonias Mylias. Daugybė Vokiečių Pateko Nelaisvėn

Londonas, lp 27. — Generalo Bradley vadovaujami jankių pulkai išrenkė vokiečius iš Lessay ir Pariers. Vyksta mūšiai, kokių nebūvo nuo invazijos pradžios. Plačiai perkirsta vokiečių apsigynimo linija centraliniam sektoriuje. Visas vokiečių frontas braska.

RYTINAME fronto šone, kur kaitijasi angliai ir kanadiečiai, nevyko didesnių permainų. Tik tiek, kad vokiečiai atsienė Esquay, 7 ml. į pietus nuo Caen.

Be viršū įvardintų miestelių, generolo Bradley armija užėmė Montrolat ir artinasi prie Caumont.

PER DVI pastarąsias dienas vokiečiai nublokšti aštuonias ml. Vakar sunaikinta ar sužalota 70 priešų tonų.

AMERIKOS ofensyvas plicėsi grumojančiu tempu. Fronte, 40 mylių ilgio, tęsiasi įtempti mūšiai. Nukirstas kelias tarpe St. Lo ir Persy.

Pranešimas iš fronto, tuli vokiečių armijos daliniai taip sudemoralizuoti, kad belaisvius ima šimtais.

Aliantų aviacija viesuliškai bombarduoja bestraukiančius vokiečius. Infanterija geležinėmis bangomis skatuoja vokiečių linijas.

Rytiname fronto šone, kur kaitijasi angliai ir kanadiečiai, nevyko didesnių permainų. Tik tiek, kad vokiečiai atsienė Esquay, 7 ml. į pietus nuo Caen.

Be viršū įvardintų miestelių, generolo Bradley armija užėmė Montrolat ir artinasi prie Caumont.

PER DVI pastarąsias dienas vokiečiai nublokšti aštuonias ml. Vakar sunaikinta ar sužalota 70 priešų tonų.

AMERIKOS ofensyvas plicėsi grumojančiu tempu. Fronte, 40 mylių ilgio, tęsiasi įtempti mūšiai. Nukirstas kelias tarpe St. Lo ir Persy.

Pranešimas iš fronto, tuli vokiečių armijos daliniai taip sudemoralizuoti, kad belaisvius ima šimtais.

Aliantų aviacija viesuliškai bombarduoja bestraukiančius vokiečius. Infanterija geležinėmis bangomis skatuoja vokiečių linijas.

Rytiname fronto šone, kur kaitijasi angliai ir kanadiečiai, nevyko didesnių permainų. Tik tiek, kad vokiečiai atsienė Esquay, 7 ml. į pietus nuo Caen.

Be viršū įvardintų miestelių, generolo Bradley armija užėmė Montrolat ir artinasi prie Caumont.

PER DVI pastarąsias dienas vokiečiai nublokšti aštuonias ml. Vakar sunaikinta ar sužalota 70 priešų tonų.

AMERIKOS ofensyvas plicėsi grumojančiu tempu. Fronte, 40 mylių ilgio, tęsiasi įtempti mūšiai. Nukirstas kelias tarpe St. Lo ir Persy.

Pranešimas iš fronto, tuli vokiečių armijos daliniai taip sudemoralizuoti, kad belaisvius ima šimtais.

Aliantų aviacija viesuliškai bombarduoja bestraukiančius vokiečius. Infanterija geležinėmis bangomis skatuoja vokiečių linijas.

Kraujingi Mūšiai Pisa Miesto Gatvėse

Naciai Įsisteigė Obzervaciją Garsiajame Bokšte

ROMA, lp 27. — Pietinė dalis miesto Pisa jau mūšiškių rakose. Prasideda mūšiai gatvėse, kurie gali užsėti keliohko dieną.

Miestas pagarsėjęs savo "palinkusioju bokštu." Bokštas pastatytas 12-mie šimtmečiuje iš 13 pėdų storio marmuro plytų ir yra 179 pėdų aukčio. Jame naciai įrengė obzervacijos postą ir sunku iš ten juos iškramplyti. Dėl daugelio istorinių paminklų naciai laikomoje miesto dalyje Aliantai prisilauko nuo sunkaus bombardavimo.

Pietiniu miesto pakraščiu teka upė Arno, per kurią naciai jau išgrūdi į šiaurinį jos krantą. Abiejie, amerikiečiai ir britai, pasirodė sprendžiamais mūšiams. Jei lengvaisiais ginklais naciai nepasiduos išviliant, jų darbininkai bus sudautyti sunkiaja artilerija kaip Cassino.

Pietiniu miesto pakraščiu teka upė Arno, per kurią naciai jau išgrūdi į šiaurinį jos krantą. Abiejie, amerikiečiai ir britai, pasirodė sprendžiamais mūšiams. Jei lengvaisiais ginklais naciai nepasiduos išviliant, jų darbininkai bus sudautyti sunkiaja artilerija kaip Cassino.

Pietiniu miesto pakraščiu teka upė Arno, per kurią naciai jau išgrūdi į šiaurinį jos krantą. Abiejie, amerikiečiai ir britai, pasirodė sprendžiamais mūšiams. Jei lengvaisiais ginklais naciai nepasiduos išviliant, jų darbininkai bus sudautyti sunkiaja artilerija kaip Cassino.

Pietiniu miesto pakraščiu teka upė Arno, per kurią naciai jau išgrūdi į šiaurinį jos krantą. Abiejie, amerikiečiai ir britai, pasirodė sprendžiamais mūšiams. Jei lengvaisiais ginklais naciai nepasiduos išviliant, jų darbininkai bus sudautyti sunkiaja artilerija kaip Cassino.

Sunaikino Uostą Sabang

KANDY, Ceylon, lp 27. — Aliantų kruizeriai, šarvuotaijai ir naikintuvai, padarant aviacijai, išdaužė japonų uostą Sabang, prie Sumatros. Iš uosto beveik nieko neliko.

Bombardavimas įvyko šį antradienį. (Japonų radijas pirm dviejų dienų pranešė apie Aliantų užpuolimą ant Sabang.)

Demokratų Laimėjimas Ecuadore

QUITO, Ecuador. — Rinkimuose į konstitucinį seimą laimėjo Demokratinė Sąjunga. Iš 89 vietų Ecuadoro seime ji laimėjo 60 vietų.

Užtikrinta, kad prezidento lūšias išrinktas Dr. Jose Velasco Ibarra.

VAL D'OR, Kanada. — Šiaurinėje daly Quebec provincijos, Fiquery apilinkėse surado aukso.

Daugybė žmonių subėgo į tas vietas.

MIKOLAJCZYK IŠSKRIDO MASKVON

LONDONAS, lp 27. — Lenkų tremtinė valdžia nusprendė pasigyninti lenkų demokratų turį geriausios progos dirbti atsteigimui stiprios Lenkijos. Laikraštis nurodo, kad Mikolajczyk turėtų parodyti tinkamos drąsos nutraukiant ryšius su nepatausama reakcininkų klika, kuri švaistosi aplink ją.

Generolas Zeligowski, dabar esąs Anglijoje, pasiuntė telegramus generolams Berlingui ir Zawadzkiui, girdamas juos už sukūrimą lenkų armijos, kuri mūsai už nepriklausomą Lenkiją.

Komunistinis "Daily Worker" šiandien išsireiškia, kad visi sąjūningi lenkų demokratų turį geriausios progos dirbti atsteigimui stiprios Lenkijos. Laikraštis nurodo, kad Mikolajczyk turėtų parodyti tinkamos drąsos nutraukiant ryšius su nepatausama reakcininkų klika, kuri švaistosi aplink ją.

Generolas Zeligowski, dabar esąs Anglijoje, pasiuntė telegramus generolams Berlingui ir Zawadzkiui, girdamas juos už sukūrimą lenkų armijos, kuri mūsai už nepriklausomą Lenkiją.

Komunistinis "Daily Worker" šiandien išsireiškia, kad visi sąjūningi lenkų demokratų turį geriausios progos dirbti atsteigimui stiprios Lenkijos. Laikraštis nurodo, kad Mikolajczyk turėtų parodyti tinkamos drąsos nutraukiant ryšius su nepatausama reakcininkų klika, kuri švaistosi aplink ją.

Generolas Zeligowski, dabar esąs Anglijoje, pasiuntė telegramus generolams Berlingui ir Zawadzkiui, girdamas juos už sukūrimą lenkų armijos, kuri mūsai už nepriklausomą Lenkiją.

RAUDONOJI ARMIJA IŠLAISVINO KRAKENAVĄ IR PUŠALOTĄ

5,000 Japonų Išmušta Guam ir Timan Salose

AMERIKIEČIAI PAĖMĖ SVARBY AIRPORTĄ

PEARL HARBOR, lp 27. — Skaudžiai suplicę japonų pasipriešinimą Tinian saloje jankiai užvaldė pū svarbiausiąjį airportą prie Usbi.

Amerikiečių jėgos, originaliai išsikėlusios dviejose vietose, jau susisiekė ir dabar frontas vienyčiai apima virš 12 mylių pajūrij.

Guam saloje amerikiečiai jau visai arti svarbius airporto Orota. Cia japonai bandė kontratakuoti lenkų kolonoms. 12 jų tonų sunaikinta.

Per penkias dienas Saipan, Tinian ir Guam salose užmušta virš 5,000 japonų ir sunaikinta dideli kiekiai karinių pabūklų.

Sankcijos Argentinai

WASHINGTON, lp 27. — Sankcijos su Argintina bus dar blo-gesni, kol tos šalies valdžia nebus priversta prie pakaros.

Iš gerai painformuotų ratelijų praneša, kad prieš Argentiną bus pavartota ekonominės sankcijos ir kitokios rūšies spaudimas.

Tas patalengvas Argintinos žmonėms nusikratyti nepakenčiamą valdžią.

Meksikiečiai Nori Kariaut

MEKSIKIOS MIESTAS, lp 27. Meksikiečiai, kurie seniau kovavo Pancho Villa vadovybėje ir jų sūnūs nori vykiti Europon kovot prieš vokiečius. Jie tik prašo leidimo iš prezidento Camacho. Manoma, kad leidimą gaus.

STREIKAS

DECATUR, Ill. — Jau trečia diena kaip streikuoja 350 darbininkų, kurie dirba Wagner Iron Works įmonėje.

CEKŲ ARMIJA MOKINASI

MASKVA, lp 26. — Sudaryti nauji čekoslovakų armijos daliniai. Jie apmokomi kur tai toli nuo fronto. Tiems naujiems daliniams vadovaus generolas J. Krotchvilija.

Dalis čekoslovakų armijos jau dalyvauja mūšiuose. Jiems vadovauja pulkininkas Svoboda.

ROBOTŲ ATAKOS

LONDONAS, lp 27. — Po 12 valandų pertraukos skraidomosios bombos-robotai vėl užatakuo Londoną ir pietinę Angliją. Atakos nebuvo stiprios. Užmūšta keliohka žmonių. Sugadinta kiek nuosavybė.

MEKSIKIOS MIESTAS. — Nacionalio Universiteto studentai pasipiktino reakcininkų sukeltomis riaušėmis, kuriose du studentai paleidę savo gyvastis.

Universiteto rektorius kreipėsi į Meksikos prezidentą, prašydamas pagelbos.

Prie Vyslos Paimta Deblino Tvirtovė. Išlaisvinta 500 Vietovių. Naciai Desperacijoj

LONDONAS, lp 27. — Maršalas Stalinas, specialiam dienoms įsakyme, praneša apie paimimą Stanislavovo, arti Karpatų kalnų ir Čekoslovakijos. Maskvos radijas skelbia, kad Raudonosios Armijos pulkai įsiveržė į miestą-tvirtovę Brest-Litovsk (Lietuvių Brasta). Nuo Brest-Litovsko iki Varšvos 110 mylių. MASKVA, lp 27. — Maršalo Rokosovskio pulkams masiniai keliautis per Vyslos upę ir Varšavai girdint kanuolių baubimą, šiauriniame fronto šone generolo Bagramiano armija išlaisvino Pušalotą, tarpe Šiauliy ir Lieliupės, Krekenavą, Naujamiestį, Pagirus, Siesikius, Darsikius ir dar kelis vietovius. Per Vyslą Raudonoji Armija keliausi galingais žonoje. Vysla ten turi 600 pėdų pločio. Vakar maršalas Stalinas pranešė apie paimimą (tvirtovės Deblin (seniau vadinosi Ivan-gorodu), 56 mylios į pietų rytus nuo Varšvos. Šią tvirtovę paėmė motorizuotos infanterijos daliniai ir kazokų kavalerija. Vokiečių apsigynimo linija triuškinama galingais smūgiais. (Iš Londono praneša, kad tulose vietose raudonarmiečiams iki Varšvos tik 37 mylios. Maskvos "Izvestijai" rašo, kad Varšvos gyventojai jau girdi Sovietų kanuolių baubimą.) Vakar Sovietų jėgos priėjo prie Vyslos pliciu, 30 mylių, ruožu. Vokiečiai panikojė kelias anapus Vyslos. Sovietų artilerija pleškina panikoję bėgančius hitlerininkus. Greta Raudonosios Armijos kovoją ir lenkų armija. (Lenkų armijoj yra apie 100,000 karių.) Tikrų žinių nėra ar vokiečiai susiję išsproginti tiltus per Vyslą, ties Palawy ir Deblinu. Jie neišpuginti, tai bus didelis gilulikas maršalo Rokosovskio armijai. Maršalo Konevo pirmoji ukrainų armija užėmė Delatiną, vartus į TUTORIJ tarpkalnį Karpatuose. Raudonoji aviacija daug naujų karines instalacijas prie Varšvos ir Varšavoje. Paėmusi Narvą, Tarybų Estijoje, generolo Gorovovo vadovaujama armija išlaisvino dar 20 sodžių ir miestelių. Nepaisant nepalankaus oro, šturminkai bombarduoja prieš užfrontą. Generolo Bagramiano laimėjimai šiaurinėje Lietuvos stato desperatiškon padėtin vokiečių armijas Estijoje ir Latvijoje. Joms vis labiau siaurėja pastarūkuo kelias. Vokiečių padėtis apgultuose Daugapily, Bialostoke ir Brest-Litovske tikrai desperatiška.

Jankiai Vėl Bombardavo Budapeštą

Daužė Nacių Instalacijas Belgijoje

LONDONAS, lp 27. — Didelės formacijos amerikiečių Liberatoris vakar daužė nacių militarinius postus Bruselio ir Ghento apilinkėse, Belgijoje.

Tas pačias vietas mūsų Thunderbol'tai buvo atlanke vakarykščiai su labai gerom pasiekimėm. Bombarduojant geležinkelij magzus mūsų lėktuvai nusileido taip žemai, kad apšandė nactus iš kulkoskaitidžių.

Iš Italijos bazių pasikėlė kiti būriai mūsų bomberių padarė dar vieną vizitą ant Vengrijos sostinės Budapešto. Cia sudurta su stipria nacių oro jėga, bet tikslas vistiek atsiektas.

Dėlei nepalankaus oro, aviacijos veikla Normandijos fronte vakar ir šiandien pusėtinaji sulėtinta.

Washingtono ADF Už Roosevelta

WENATCHE, Wash. — Nepaisant republikonų agentų spaudimo, Washington valstijos Amerikos Darbo Federacija priėmė rezoliuciją, užgirdama Roosevelta ir Trumaną. Rezoliuciją įnešė stovybos darbininkų unija.

Steitavus komitetas instruktuotas kreiptis į nacionalę ADF vadovybę, kad ir ji užgirtų Roosevelta.

Unijos Prašymas Rooseveltu

LOCKWOOD, O. — Auto Unijos lokalas kreipėsi į prezidentą Roosevelta, prašydamas, kad valdžia paimtų į savo rankas Wright Aeronautical korporaciją. Darbas to įmonės su paralyžiutas. Kompanija paskelbė karą unijai. Tik valdžia gali atsteigti normalę darbo eigą.

Anglijos valdžia taip pat rūpinasi ta kelione, nes ji nori surasti kompromisą, sutaukiant abi pusi.

Anglijos valdžia ir lenkų tremtininkai dar turi vilties susitaikyti su naujai susikūrusiu Lenkijos Tautinio Išlaisvinimo Komitetu.

Anglijos valdžia ir lenkų tremtininkai dar turi vilties susitaikyti su naujai susikūrusiu Lenkijos Tautinio Išlaisvinimo Komitetu.

Anglijos valdžia ir lenkų tremtininkai dar turi vilties susitaikyti su naujai susikūrusiu Lenkijos Tautinio Išlaisvinimo Komitetu.

Anglijos valdžia ir lenkų tremtininkai dar turi vilties susitaikyti su naujai susikūrusiu Lenkijos Tautinio Išlaisvinimo Komitetu.

Anglijos valdžia ir lenkų tremtininkai dar turi vilties susitaikyti su naujai susikūrusiu Lenkijos Tautinio Išlaisvinimo Komitetu.

L. Pruseika.

"VILNIS"

(THE SURGE)

LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sundays and on every Thursday together with the regular editor is included as English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$6.00, six months \$3.25. Chicago \$8.00, six months \$4.25, foreign countries \$8.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday number, including the English Section, in Chicago 1 year 2.50, 1/2 year 1.50, outside of Chicago, 1 year \$2.00, 1/2 year 1.25.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago 8, Ill.
PHONE, VICTORY 7225-7226
Entered as second class matter September 28, 1924, at
Post Office at Chicago, Illinois, under the
Act of March 3, 1879.

LRKSA SEIMAS

Šią savaitę Seranton, Pa., prasidėjo Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo Amerikoje seimas. Seimas mizernas, mažiukas. Dalyvauja tik 80 delegatų. Susivienijimo vadovai nauji pragiedrulių nemato. Organizacija neauga, bet puola žemyn. Per metus laiko neteko 400 narių.

Leonardas Šimutis, Kvetkus ir Zujus pasigyrė visuomenei, kad jie turėję bankietą su vyskupu. Bet kokia nauda iš to organizacijai?

Susivienijimo eiliniams nariams nublukus ir nesumani Centro valdyba iškepė "pyragą". Seimas priėmė konversijos planą.

Panašų planą priėmė ir SLA neseniai įvykusiam seime Philadelphijoje. Pažūrėkime ką tas planas reiškia eiliniams nariams?

Ilgai nelaukus nariai pajus, kad reikia mokėti daug daugiau duoklių arba atsisakyti nuo senų "palyšių". O tai reiškia, kad ką nariai per dešimt metų mokėjo į Centrą to neužtenka. Vietoj seniau turėtos apdraudos ant \$1,000 pasilikis apie \$725 ar dar mažiau.

Kas už tai kaltas, jei ne valdyba? Žinoma, Šimutis, kaip pirmiau Baگوچی, teisins, kad nariai nuseno, permažai mokėjo. Bet tai tik pasiteisinimas. Už tai yra atsakingos abiejų susivienijimų valdybos.

Kai abudu senieji susivienijimai stena po sunkenybį našta, tai naujas, Lietuvių Darbininkų Susivienijimas, gražiai bujoja. LDS ne tik neprarado narių, bet padidino savo narių skaičių. Šios organizacijos visi reikalai tvarkoj. Nereikia jokių konversijos planų.

Lietuvių visuomenė atsimeina, kaip gyresių šiu senųjų susivienijimų vadai, kad jie labai mokytų, supranta kaip vesti apdraudus reikalus. Tačiau praktika visai ką kitą parodė.

Serantoniškis LRKSA seimas jokių sumanymų, iniciatyvų, jokiais visuomenei gerais darbais nepasizymėjo. Susirinko, papuotavo, nariams duokles nutarė pakelti, na, ir išrinko tą pačią valdybą. Šimutį, Kvetkų, Zujų ir Dr. Rakauską. Beje, išrinko naują dvasios vadą kun. Boll.

Geriau, kad tokių dvasios vadų nebūtų, nes iš to jokios naudos nėra.

Ameriko Darbo Partija

CIO Politinės Veiklos Komitetas ir daugelis ADF valstijinių komitetų ir atskirų lokalių pasisakė už uolų rėmimą prezidento Roosevelt ir Truman.

Tačiau Amerikos Darbo Partija dar savo žodį netarė. Rugpjūčio 10-tą New York'e įvyks tos partijos konferencija. Neabejotina, kad ji vienbalsiai pasisakys už demokratų partijos kandidatų rėmimą.

New York'o valstijos Darbo Partija, apsisivalius nuo Dubinskio trockistinių galybų, savo įtaką smaarkiai pakilo. Ji pirmiau pasisakė už Rooseveltą. Bet apie Trumaną tuomet nežinota. Trumano, kaip senatoriaus, rekordas geras.

Šia proga tenka pasakyti apie Amerikos Darbo Partijos busimos konferencijos kitą uždavinį. Tai kongresmano Joseph C. Baldwin klausimas. Jis buvo du metai atgal išrinktas šios partijos sąrašu. Jo rekordas kongrese prastas. 17-jo kongresinio distrikto žmonės Baldwinu nepasitenkino. Iš to distrikto yra nominuotas ant tikieto Max Waterman, pažangus žmogus, uolus Roosevelt'o naminė ir užsieninės politikos rėmėjas.

Amerikos Darbo Partijos delegatai neabejotinai pasisakys už Watermaną. Nepakanka vien Roosevelt ir jo sankelgio kandidatūrų rėmimo. Jeigu kongresnas pateks daug reakcionierių, tai vėl paminos prezidento šiai šaliai naudingus planus, kaip painioja dabartinis kongresas.

ŠAIŽI KOMEDIJA

Tuoju sueis keturi mėnesiai, kaip Washington'e tęsiasi byla 29 asmenų, kaltinamų išdavikiškoj veikloj ir konspiracijoje įsteigti šioj šalyj fašistinė valdžios forma. Tos bylos procedūra daro sunkiausias įspūdį. Teismas, išrodo, bėgėjis aktyvaizdoje kaltinamų ir jų advokatų filibusterio ir sabotažo. Beveik visi kaltinamieji elgiasi taip nachališkai, tarytum ne juos teisia, bet jie teisia. Teismine procedūra pasiskendusi labrinte legališkių kriukčių, vingių, painiavimų, Teisėjai Eicheriui daromos obstrukcijos ant kiekvieno žingsnio. Reikia tik stebėtis iš viršžmogiškos to teisėjo kantrybės!

Reakcinė spauda, Hearsto laikraščiai, "Tribune" ir daugelis kitų lapukų paėmė kaltinamus išdavystęj savo išmintin globon. Tie laikraščiai perstarto amerikoniškus fašistus herojais, kovotojais už "laisvę žodžio!"

Kaip teismas eigi joki šioi, tai vargiai jis pasibaigė iki grafiškių kalėdų.

Raportazas apie bylos eigą baisiai prastas. Iš pradžios teismabūtų buvo kone visų laikraščių reporteriai: United Press ir Associated Press, kurie raportavo apie teismo eigą. Pereitą savaitę liko jau tik keli reporteriai. Sensacija, mat, praėjo, nors kaip tik šiuo laiku prokuratura išleikė aiktėn kaltinamų suokalbuis, jų fašistinę agresiją, jų juodžiausias darbus.

Ne tik Hearsto ir McCormick'o spauda pasirodė prastai. Iš jų, žinoma, nieko kito ir laukti negalima. Beveik visa komercinė spauda pasirodė prastai.

Kada tūkstantai ir tūkstantai Amerikos vyrų gūdo galvą kovoję prieš fašistinius rabininkus, tai čia, naminiam fronte, nepajęgiama suvaldyti asmenų ir grupių, kurie nachališkai didžiuojasi esą fašistai.

Dar Apie Lenkijos Valdžią

Apie šiomis dienomis susikūrusį Lenkijos Tautinio Išlaisvinimo Komitetą "Laisvė" įtarpino gerą editorialą.

"Laisvė" pabrėžia pamatinį skirtumą tarpe naujos ir londoniškos tremtininkų valdžios:

"Pirmoji viską remia demokratine Lenkijos konstitucija, priimta 1921 metais, o antroji—Londonė esanti valdžia—viską remia ir veikia pagal tą konstituciją, kuri buvo priimta 1935 metais,—fašistinę konstituciją. Nereikia nei sakyti, kad Lenkijos liaudis stovėjo ir stovi su 1921 metų konstitucija, kurios priėmimė ji pati dalyvavo! Ir jau tik šis vienas faktas garantuoja Komitetui Tautai Išlaisvinimą pasiekimą.

"Komiteto pirmininku išrinktas žymus visuomenininkas Morawski, kuris eis ir užsienio reikalų ministerio pareigas. Na, o jo padejėja yra tokia žymy upata kaip Wanda Wasilewska ir kiti stambūs asmenys.

"Vyriausiuoju lenkų ginkluotų pajėgų komandierium paskirtas generolas Rola-Zymierski, o jo padejėjai—gen. Zigmars Berling.

"Taigi, įžyguodama i Lenkijos teritorija, Raudonoji Armija vienu mostu ne tik uždavė didelį smūgį nacių armijoms, bet podraug nublavė ir Lenkijos palitinę padangę!

"Londonė esančioji Mikolajczyk'o valdžia jau paskelbė, kad ji Morawskio komiteto (valdžios) nepripažįstanti. Esą, Morawskio vadovaujamaji komitetas sudarę "tik intelektualai, neturinti ryšių su lenkų tauta" ir dėl to Lenkijos žmonės to komiteto neremsią.

APŽVALGA

AR JAU SUSIPESĖ?

Pereitą penktadienį Washington'io buvo nuvykę pp. Vaidyla, Grigaitis, Raštenis ir Jurgėla. Sykiu su jais buvo dar tulas latvys ir tulas estas. Viso labo pastuzinis asaby, kalbėjusių "Pabaltijo tautų vardu."

Šie ponai įteikė prašenią tulam viršininkui Valstybės Departamento. Panašią prašenią jie įteikė ir prezidento Roosevelt'o raštinei. Nei prezidentas, nei Valstybės sekretorius jų nepriėmė.

Prisiminkim, kad panaši delegacija buvo atsilankius Washington'e 1940 metų rudenio. Tuomet, kaip žinoma, prez. Rooseveltas ją priėmė.

Dabar jau ne tie laikai. Nei Rooseveltas, nei Cordell Hull su jais nesieška. Tai "foniška" delegacija užteko to, kad su ja pasikalbėjo tulas Valstybės Departamento viršininkas. Vis-tik, matote, dar neparodė durų.

Iš visų lietuviškių laikraščių apie tos delegacijos kelionę rašė tik "Naujienos." Čia tuoj metasi i akis tas faktas, kad nei apie delegaciją, nei jos "darbus" nieko nerasė nei "Draugas" nei kitū kuniginiai laikraščiai. Ligi šio trečiadienio "Drauge" ne neužsiminta apie tą tripą.

Kas tai būtų? Juk naujieninai ir "Draugo" marijonai yra pradžia ir pabaiga tos jų Amerikos Lietuvių Tarybos. Ligi šiol jie veikė sutartinai. Grigaitis be Šimutės ir Prunskio nei žingsnio—ir atbulai.

Dabargi "Draugas" užsimėrkė ir nemato ką daro jo dešinioji. Vieton klėriakū šulo Washingtonan pasiučė, čia nieko nereikiantį gizej Vaidylą. Ir kada visa ceremonija atlikta, tai apie ją nei neužsimena.

Viena iš dviejų—ar menševikų medaus mėnesis su kunigais pasibaigė ir jiems skersai kelią perbėgo juoda katė, ar įvyko kas nors tokio, apie ką galima tik spekuliuoti.

Svarbu tas, kad patentuoti tautos gelbėtojai jau nesusi-kalba vieni su kitais ir kas menševikams išrodo labai svarbu, tai jų broliams Kristutei visai nesvarbu, lyg tai būtų pernykščių metų sniegas.

Grigaitinė ir sandarietėškos skokos lindimas Washingtonan nieko daugiau neparodo tik jos žioplūtį įstikėjimą, kad ji ką nors reiškia ir kad su ja kas nors skaitys. Be visą ko tie žmonės neturi mažiausio supratimo apie politinį taktą.

Kada visas demokratinis pasaulis didžiuojasi Sovietų armijos žygiais, kada visa demokratinė Amerika susikuopus vienoj minty, kad Francūzijos fronte pasiantrintų tas, kas vyksta Rytų frontė, tai mažiukė grupelė politinių nykštukų lenda su savo prašeniom ir gumbai-gėm, su savo skundais ant didžiojo Talkininko.

JURGIO GEGUŽIO DU TESTAMENTAI

Pereitais metais mirė Jurgis Gegužis, "Keleivio" leidėjas. Jisai paliko nemažą turtų krūvą ir testamentą. Dabar dėl tų pinigų užvirė kova. Pasirodo, kad esama dviejų testamentų.

Brooklyniskėj "Vienybėj" Dr. D. Pilka paskelbė rašini, pavadintą "Ką Vėlionis Jurgis Gegužis Yra Palikęs Savo Testamentu."

Anot D-ro Pilkos, Gegužio testamentu pasakytą:

"Keleivis ir spautuvė su visu įrengimu yra mano (t. y. J. Gegužio) privatinė nuosavybė ...

"Pusę 'Keleivio' nuosavybės palieku Stasiui Michelsonui iki jo mirties, kitą pusę 'Keleivio' palieku globėjū prižiūrai. Po S. Michelsono galvos visą 'Keleivio' nuosavybę palieku globėjū žinioje tėti tulai pagal savo geriausį supratimą."

S. Michelsonas, "Keleivio" bosas, sako, kad tas Pilkos paskelbtas testamentas yra šunadvokeio darbas ir kad visa "Keleivio" spautuvė dabar priklauso jam, Michelsonui, nes prie gyvos Gegužio galvos jie padarę sutartį, kad "vienas iš mūsų dviejų mirus, jo pusė pereina likusiam partneriui."

Mums čia visai nerūpi kuris testamentas teisingas, kuris falsifikuotas. Mums rūpi tik konstatuoti faktas, kad dėl tos pinigų krūvos jau prasidėjo rietenos, piuvynės. Dalykas jau atsiderė teisme!

Beveik pas visus "socialistus" čyfs piniginiai interesai nustelbia viską. Kur sale jų pinigų krūva ar krūvelė, ten linksta jų nagai ir "širdis."

Ta proga R. Mizara primena "Laisvėj" Rojaus Židžiuo eilėraštį, kuris skamba sekamai:

"Kai turtingas dėdė mirė, Daug jis pinigų paskyrė Turto laukiantiesiems vaikams: Giminėms ir jų vaikams. Kuomet kojas jis pakratė, Turčius dėdė nenumatė, Kad dėl daugelio nagų Neuzteks jo pinigų. Ėmė, nešė, kas ką gavo, Kelkdami, kad juos apgavo, Vis niežėjo tie niežai, Kad paliko permažai ..."

Taip atsitiko ir su J. Gegužio paliktu turtu. Gegužio brolis Vincas bylinėjasi su Michelsonu.

Bus, veikiausiai, taip, kaip užbaigia savo eilėrašty Židžiuonas:

"Pagalvau taip atsitiko, Visos genty susipyko Ir užmiršo jau seniai, Kur jų dėdės pelenai!..."

MAŽIAU STREIKŲ

WASHINGTON, Lp. 25.—Darbo statistikos biuro apskaičiavimu, birželio mėnesį buvo mažiau streikų negu gegužės mėnesį.

Geg. mėn. buvo 610 streikų, o birželio mėn. 500. Streikai buvo nedideli.

LIETUVIAI RAŠYTOJAI SSSR

Ką Jie Veikia Karo Metu Apleidę Savo Giminę Lietuvą

Lietuvių literatūra, tas didysis mūsų tautos gyvybės rodiklis ir pulsas, bet sunkiausiais laikais nepaliaudama plakęs. Ir šiuo metu, kada Lietuvoje po kruvina fašistinių žmogžudžių letena apmirė mūsų kultūros ir literatūros pulsas, jis stipriai ir gyvai plaka kitoje fronto pusėje. Ir nenustatė. Juk laisvoje Tarybų Sąjungoje gyvena ir dėl Tarybų Lietuvos laisvės kovoją geriausieji mūsų jaunuosios kartos rašytojai. Keletas žodžių apie paskutinius mūsų šios rašytojų darbus.

Lapkritio mėn. Maskvoje išėjo iš spaudos pirmas stambus lietuvių literatūros ir kritikos almanachas "Pergalė". Almanachas daro rimtą ir imponuojantį įspūdį tiek savo išvaizda, tiek turiniu. Tai storka didelio formato knyga, paruosta dail. V. Jurkūno vinjetėmis ir užsklandomis.

Almanachas prasideda įžymiosios poetės Salomėjos Nėries poema "Mama, kur tu?", vaizduojančia, kaip vokiškėji budeliai žveršikiai išūdė Palangoje lietuvių vaikus šio karo pradžioje. P. Cvirkos novelė "Vokietis". A. Venclovos "Taip bus geriausia". J. Marcinkevičiaus "Zvaigždė". K. Korsako "Bertašiaus žemė", vaizduoją įvairius šio karo periodus ir atkaklią lietuvių kovą dėl savo laisvės. Mūsų seniausias ordu apdovanotas poetas L. Gira almanache išspausdino stambią poemą "Adomas Mickievičius Pavolvj". J. Banaitis ištraukio iš apysakos "Jokūbas Guoba" įdomias paūbaizdavos pavergtosios Lietuvos gyvenimą. J. Baltušis apybraižo "Baltieji dobilukai" įdomiai atskleidė skaitytojui tarybinio ūkio gyvenimą ir žmones karo metu. Iš poezijos dalykų, greta minėtos L. Giros poemos, kuri sudaro vieną geriausiu puslapių visoje poeto kūryboje, reikia pažymėti K. Korsako poemą iš mūsų partizanų kovų, pavadintą "Devyni". Partizanų tema skirta taip pat J. Simkaus novelė "Keturi prie upės kranto."

Stiprių naujų lyrikos dalykų almanachui davė S. Nėris, A. Venclova, V. Reimeris. Kritikos skyriuje išspausdintas platus ir įdomus K. Korsako straipsnis "Donaletis apie vokiškuosius kolonizatorius" ir rusų rašytojų atsiliepimai apie rusų ka karo metu išėjusias mūsų rašytojų knygas. Iš viso "Pergalės" almanachas yra ledinys, kuris ilgai nenustos savo aktualumu ir mūsų literatūros istorijoje užims ryškia vietą, kaip pažymėtinis šio karo metų mūsų literatūros augimo ir gyvybės etapas. Be to, pastaroju metu išėjo iš spaudos dar keletas naujų knygų. S. Nėris išleido naują eilėraščių ir poemų rinkinį—"Dainukų, širdie, gyvenimą." Lietuvių tautos mylima poetė čia duoda naujų kūrinių, pilnų širdgelos dėl pavergtosios tėvynės kančių, pilnų kovos vėržiūmo ir įsitikinimo greitai pergalė.

J. Marcinkevičius išleido naują novelių rinkinį "Zvaigždė". Pavergtoji Lietuva, frontas ir Tarybų Sąjungos užfrentos gyvenimas, vokiečių vergiamas, bet nepavergtas lietuvis—štai Marcinkevičiaus novelių turinys. Rinkinyje įdėtos novelės "Zvaigždė", "Pareiga", "Seniai Danksos", "Draugystė" ir "Baronas Ropas."

Šiuo metu autorius rašo romaną iš mūsų divizijos kovų prieš vokiškuosius grobikus Tarybų Sąjungos fronte.

Kiek ankščiau pasirodė A. Venclovos meninių apybraižų knyga "Iš karinio blokadoto", kurioje autorius vaizduoja savo pergyvenimus ir įspūdžius iš fronto. Autoriui teko būti priekinėse fronto linijose žiaurių mūsų metų. Šiuo metu A. Venclova baigė rašyti poemą apie Vilnių, antrašte "Anžminas mūsų miestams," ir keletą novelių iš fronto gyvenimo.

Rusų kalba neseniai pasirodė estradinė knyga "Už tarybinį Pabaltijį," kur išspausdinta eilė lietuvių, latvių ir estų rašytojų kūrinių. Šį rinkinį rusų kritika aukštai įvertino. Iš mūsų autorių knygoje dalyvauja S. Nėris, L. Gira, K. Korsakas, A. Venclova, P. Cvirka ir kiti. Šiuo metu spausdinami rusų kalba A. Venclovos ir K. Korsako eilėraščių rinkiniai. Almanache "Tautų draugystė" pasirodė Doneleicio "Rudens gėrybių" vertimas.

Ruošiamasi išleisti pilną Doneleicio "Metų" vertimą rusų kalba. Taip pat jau rengiami rusų kalba rinkiniai Maironio raštai. Maironį vertia geriausi rusų poetai ir vertėjai.

Tai tik keletas faktų iš gyvo ir intensyvaus mūsų literatūros gyvenimo Tarybų Sąjungoje. Kita proga pamorfuosime apie naujus mūsų rašytojų darbus ir kūrinius.

J. Šlavantas.
Lietuvų Išlaisvinta Daugiau Valsčių
MASKVA. — Oficialiam Sovietų komunikate pastaromis dienomis suminėta dar šios išlaisvintos vietos Lietuvoje: Salamiestis, Upytė, Gelazai, Karsokiškis, Silai, Lenas, Tautėnai, Vidiskai at.
I vakarus nuo Daugupio išlaisvintos: Lėliai, Andrupėnai, šiliskiai, Skeltava.
DeGaulle Atsisaukia JFrancuzas
ALŽYRAS. — Generalas de Gaulle atsisaukia i visus francūzios stofi galūtonis ir sprendžiamon kovon. Francūzų tauta prievoli dalyvauti užduodant prisauli mirtingus smūgius.
De Gaulle kalbėjo Francūzijos seime, kuris skaitomas patarėjū susirinkimu.
Išdirbė 128,175 namų ledui šaldytuvų paskirta 21 fabrikantams trečioje laim 1944 m., sako War Production Board.

Kapitonas Jurgaitis Dėkuoja F. Hayniui Už Dovanas

Zemiau talpiname laišką nuo kapitono Jurgaitis iš Sovietų Sąjungos rašytą ciceriečiui Ferdinandui Hayniui.

Pereitą metų iš Chicago buvo pasiųsta į Sovietų Sąjungą daug pundielių dovanų lietuviams kovotojams. Prie tų siuntinių daug chigaičių prisidėjo. Kapitonas gavęs tų dovanų rašo: "Brangus dėde Ferdinandai, ir tavo šeima:

"Šiandien gavome iš Amerikos lietuvių dovanas. Žinau, kad dalis yra ir jūsų pasiųsta.

"Jūsų dovanos yra mums brangus prisiminimas; Jūsų nepalaužiamo bendradarbiavimo, nepamiršamas mūsų.

"Džiaugiuosi aš, džiaugiasi mano draugai ir siunčia jūm linkėjimus iš fronto, iš kovos lauko su vokiečiais.

"Didvyriškai kausai lietuviškos kariuomenės daliny, naikina vokiečius, tuos žmogėdas, mūsų gimtosios žemės mindytojus. Diena po dienos artėjame prie Lietuvos. Broliai ir sesery išlaisvinimo diena artėja.

"Tukstančiai epizodų, didvyriškų pasirodymų puošia lietuvių vardą. Tukstančius lietuvių puošia ordenu ir medaliai už jų nuopelnus.

"Aš daug šį kartą nerašysiu. Bet jei parašysiu man laišką, tiksliai sužinosiu ta-

"Vilnius" Dovanų Pikniko Reikalai

Is visur eina geros žinios apie platinimą "Vilnius" dovanų pikniko įžangos tikietų.

Stanley Juska, ir nesijaudamas gerai, pranešė, kad jau baigia penktą pluoštę platinai. Sakė atvažiuos daugiau tikietų pasifimti. Taigi, atsirado darbuotojas, kuris roselandietį d. Puodžiną ne tik pasivijo, bet mano jį pralenkt.

Draugas Juska, būdamas New Yorke, įrašė pastuzinį narių Lietuvių Kultūros ir Meno (Hadijo) Klubui. Jais yra: Pov. Bėčis, K. Laužaičiai, F. Klauštuskai, F. Lideikis, O. Lukauskienė ir Ig. Urbonas. M.

Sutriuškino Moterį Prie Medžio

Dviejų dēnių busas, kuris vaikščioja Marquette rd., ties Loomis st., priplojo moterį prie medžio.

Mrs. E. Wesley rengėsi lipti busan. Kaip tai pasitaike, busas pritrenkė moterį ir mirtinai sutriuškino.

vo adresu, tai parašysiu plačiau apie Tėvus ir pažįstamus.

"Perduodu linkėjimus sunui Ferdinandukui, žmonai ir dukterei.

"Su linkėjimais "Kapitonas Jurgaitis "Gruodžio 27 d., 1943."

Prierašas Ferdinanto Hayniui:

Laiškas yra rašytas su naušeno seno veikėjo Jurgaitis, kuris scenerijas Chicagoj maliaudavdo. Jį daug kas iš senesnių chigaičių pažįsta. Jurgaitis išvažiuo Lietuvon 1920 m. F. H.

Trynimasis Dėl Unijos Busų Darbininkų Tarpe

Chicago Motor Coach Co. darbininkų yra nepriklausoma unija. Ją vadina kompanijos įrankiu — Chicago Motor Coach Employees Fraternity.

Paskutiniu laiku tos kompanijos darbininkai pradėjo organizotis į Transport Workers Union (CIO). Industrinė unija atidarė savo raštine, 166 W. Jackson blvd.

Prie kalbamos unijos raštinės, sako, kompanijos unijos viršininkas Cuningham gavęs mušti. Tačiau tą užginčija industrinės unijos organizatorius Kearns.

Kiek laiko atgal Cuningham išėmė varentą ir Kearnsą areštavo.

Dabar incidento klausimas yra teismo rankose.

Kiek girdėti iš darbininkų, jie tvirtina, kad niekas neužgavo Cuningham. Jis prie industrinės unijos raštinės stuguriavęs, tiksliai tēmijo ar busų kompanijos darbininkai nesilanko į kalbamą raštinę.

Kuo šitas incidentas baigsis, tai palauksime ir pamatysime. Bet darbininkai nenori kompanijos unijos ir noriai rašosi į Transport Workers uniją.

—S. D.

Suvalkiečių Choras Kviečia Pažmonin

Šį sekmadienį, liepos 30 d., 71 st. ir Mozart, Marquette Parke, įvyks Suvalkiečių Draugijos Choro išvažiuojimas. Prašome choristus, draugijos narius ir abelnai publiką rinktis prieš pietus.

Jūs atvažiuojate į minėtą vietą, kaip 11 val. dieną, rasite gražų suvalkiečių išvažiuojimą — basket pikniką.

Choristai, draugijos nariai ir rėmėjai bei bendrai publika prašoma įsitemyti šį dalyką. Jeigu lytu, tai prašome rinktis į 7130 S. Richmond ave. Sekmadienį lauksime visų. Vardė Komisijos, O. S.

Cicerietis S. Valauskas Kas Žuvo Fronte

Karo Departamento paskelbtame suraše užmuštų Europos fronto yra pavardė P.f.c. Stasio B. Valausko.

Stasio sesuo, Mrs. Katherine Kukas, gyvena, 1433 So. 49th Ct., Cicero.

Tame suraše yra pažymėta 56 chigaičiai, kurie žuvo karo frontuose.

Tame suraše skelbia taipgi štabo saržentas Edwardas Kiaune užmuštas Italijoje. Jo sesuo, Mrs. Violet G. Hodur, gyvena, 436 W. 31 str.

Karo Departmentas paskelbtų žinij apie sužeidimą 40 karių ir vieno jureivio skelbia ir apie sužeidimą Pfc. Alexander L. Tilenis. Jį sužiedė Pietvakariame Pacifiko fronte.

Kario A. L. Tilenis motina, Rose, gyvena, 1801 West 46th St.

Duosnus Vilnietis

Jonas Stankus trečiądienį sustojęs pasimokėti už prenumaratą įteikė \$10.50 nuipirkimui trijų baksnių pasimtimui Lietuvos nukentėjusiems nuo fašizmo.

Nedėlioį Gražus Piknikas

Ateinančią nedėliedį, liepos 30, Liepos darže, prie Liet. Tautiškių Kapinių, įvyks LLD 19-tos kuopos piknikas. Bus gražus programos.

Oklauno kolonijos nariai ir jų prieteliai pasidėdžio dalyvauti. Taipgi gražus būrys dalyvans ciceriečių, roselandiečių, jacksonparkiečių.

Daugiau apie pikniką žiūrėkite ryt dienos "Vilnyje."

Tamas.

Steponavičienės Merginų Choras Dainuos Jackson Parke

Rugpiučio 3-čią, 8:30 val. vakaro, Jackson Parke, netoli 63 St., prie laguno, kur laikoma koncertiniai programai, dainuos Steponavičienės Merginų Choras.

Šitas choras žinomas kaip Stephens Singers.

Norintieji išgirsti gražų programą lankykitės tą vakarą pažymėton vieton.

L. M.

Kaltina Valstijos Auditorių

Gilbert E. Keebler, artymas gubernatoriaus bičiulis ir valstijos vadovaujantis auditorius, kaltinamas neteisungume. Išleikta aikštėn pinigų trūkumą. Sako, kad valstijos surinktų takų \$649,247 kur tai dingę.

Kiek tame teisybės, tai šiuo laiku sunku pasakyti. Užvakar buvo patiektas liudijimas prie grand džiures, Cook apskrityje.

Kaltinima prieš Keebler padarė advokatas Ch. F. Short Jr. Jis stojo ginti savo kliento M. E. White interesus. Sako, iš ten yra per daug paimta takų. Rysium su tuo ir iškilo aikštėn kalbamo auditoriaus veikla.

Jūsų Maldos
Yra
Mirusiemis
Jūsų Gėlės
YRA SIUNCIAMOS
I SERMENIS
SURAMINIMUI TŲ,
KURIE TEBEGYVENA

Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Res. Tel. LAFayette 6094
Jeigu Neatliepiate —
Snuok KEDzie 2888
VALANDOS:
Pirm., antradienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. iki 9 val. vakaro. Penktadienį nuo 8:30 iki 9:30 vak. Šeštadienį nuo 6 v. vak. iki 9:30 v. vak. Trečiądienį ir sekmadienį pagal sutartį.

Dr. V. A. Simkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIS PRITAIKO
744 W. 35th Street
Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-8
Pirmadieniais tik 2 iki 4.
Šventadieniais 11-12

Ofiso Telefonas: YARds 4787
Namų—PRospect 1930

Dr. Strikolis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakarais
Seksmdieniais pagal sutartį

Ofiso Telefonas: VIRginius 0035
Namų—BEVerly 8544

Dr. T. Dundulis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m.
Trečiądieniais pagal sutartį

Phone: YARds 5921
Residencijos—KENWOOD 5107

Dr. Bertash

756 West 35th Street
(Artl 47th Street)
Kamp. 35th ir S. Halsted Sts.)
Valandos: 1 iki 3 ir 6:30 iki 8:30 vak.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Dr. A. K. Butko

LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 9 vakarų
Telefonas: YARds 2246

Dr. C. Z. Vezelis

DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
VALANDOS:
(Artl 47th Street)
9 ryto iki 8 vak. Trečiad. susitarus

Dr. Marjan S. Swiont

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Ave.
VALANDOS
Nuo 1 iki 4 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakarais
Residencijos PORTSMOUTH 6616
Ofiso LAFayette 6868

Dr. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius
Kreivias Akis
Išlaso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED ST.
Kampus 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioį pagal sutartį.

Dr. KARL NURKAT

(NURKAITIS)
Pritaiko atakom-
mingai akinius
už pereinamą
kainą ir ant len-
gavų išmokėji-
mus.
CALUMET 4591
3241 S. Halsted Street
RAKANDŲ KRAUTUVE

EXTRA! EXTRA!

Permalintas Vardas ir Adresas
**MONARCH
LIQUOR**
Lietuviškas Žydulias
3529 S. Halsted Street
Phone Yards 6054

Jūs galite pagelbėti Amerikai smobilizuoti galingiausią armiją sumušimui fašizmo reguliariai pasipirkdami Jungt. Valst. Karo Bondų ir Stampų.

"VILNIES" DIDYSIS DOVANŲ PIKNIKAS NEDĖLIOJ, RUGPIUČIO (AUG.) 13-TĄ D.

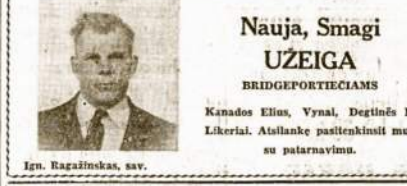
Chicago Lietuvos Moterų Kultūros Choras, Vadovystėj Anelės Steponavičienės.

OAKS GROVE

119th and ARCHER AVE., RT. 4-A

Programą pildys 5 chorai. Žaislai, margumynai ir vaisės. Galima privažiuoti Blue-Bird System busais. Bus išdalinta \$750 vertės dovanų pinigais ir daiktais prie įžangos tikietų.

RAKSON'S TAVERN 3212 SO. HALSTED STREET

Ign. Ragaižinskas, sav.

ATNAUJINKIT SAVO SENUŠ RAKANDUS

PADAROME KAIP NAUJUS
25% Nuolaida ant visų prieš karą padirbtų daiktų

Mūsų pačių padirbtų parlor sečiai su springsais, arba jūsų senasetas ar matrasas peidirbtas ir padarytas taip kaip naujas. Ant riekio sutauspūsite 25 nuodimius — FEBRUARIJŲ IR MARCH
Telefonas SEELEY 8760
**ROOSEVELT
FURNITURE COMPANY
2310 W. ROOSEVELT ROAD**

Lietuvių Ex-Maimierių Klubo Veikimas

Lietuvių šelpimui—Dėl Nupirkimo Marskinių—Paskyrė 25 Dolerius

Liepos 19-tą įvyko valdybos pilnas posėdis Ukoleio salė, 3436 S. Lituania Ave. Šiame posėdyje dalyvavo keletas eilinių narių darbuotojų. Priimta 19 naujų narių. Sekė valdybos raportai. Pirmininkas pranešė, kad šlandien prie paprastų klubo reikalų prisėdė svarstyti ir svarbius visuomenės reikalus, kaip lietuvių nukentėjusių nuo karo šelpimas ir t.t. Naciai traukdami iš Lietuvos viską nesą, naikiną, ką sugriebia išveža. Pagaliau artinasi žiema. Bus labai reikalinga drabužių, labiausia šiltų marškinų. Tą šelpimo klausimą galėsime pasvarstyti, sakė pirmininkas.

Finansų sekretorė raportavo apie finansinį klubo stovį. Klubas turi virš \$700 turto su karo bonais. Biznio komisijos narys pasiūlė surengti vieną pikniką, jeigu būtų galima gauti tinkamą vietą ir laiką. Pikniko pinigai skirti lietuvių šelpimui. Pasiūlymas priimtas ir palikta biznio komisijai veikti.

Rudenin. parengimo klausimas svarstyti ir paliktas biznio komisijos nuožūrai. Svarstyta lietuviams pagalbos teikimo klausimas. Apkalbėjime ėmė balsą visi dalyviai. Nuta-2ta paskirti euką \$25 dėl nupirkimo šiltų marškinų, nelaukiant pikniko arba kitokio parengimo, nes lietuviams greita pagalba yra reikalinga.

Sergančių klubo narių yra: St. Grakulskis, 3440 S. Union ave., ir Domicela Keselienė randasi ligoninėje. Linkime abiem greito pasveikimo. Pageidaujama, kad klubo nariai sergančius

Vartotiems Automobilams Kainų Lubos

Kainų Administracijos patvarkymu nuo šio mėnesio 10-tos vartoti automobiliai pavina po kainų lubų patvarkymu. Labai senus automobilius neliečia šisai patvarkymas. Bet tuos automobilius, kurie gaminti tarpe 1937 ir 1943 metų, tai jų savininkai negali imti kiek jie nori. Pirkėjas ir iš paskyro asmenis, pirkdamas automobilį, gali laikytis nuostato. Už pigiau gali parduoti, bet brangiau neprivalo imti. Ypač šisai patvarkymas liečia automobilių verslininkus.

Bepartyvių Balsuotojai Smerkia M. Kreugerį

Illinois Bepartyvių Balsuotojų organizacija išleido laiška prieš Maynard Kreuger, kuris kandidatuoja ant Commonwealt partijos surašo iš antro kongresinio distrikto.

Nuo to distriko perrinkimui eina dabartinis kongresmanas William A. Rowan.

W. A. Rowan turi švairų rekordą. Jis kongrese balsavo už visus pažangius bilius. Visi žino, kad Kreugeris nebus išrinktas, o tik pakens Rowanui.

Radlo Motors Lavoną
Jackson Parke laivelų lauge rado moters lavoną. Moteriškė gali būti apie 50 metų senumo. Jos drapanos brangios.

aplankytų pagal išgaile. Biznio komisija pranešė, kad klubo piknikas įvyks rugpičio 6, J. Liepos darže, 8200 Kean Ave., prieš Lietuvių Tautiškas Kapines.

Rep. J. G.

Giñcai Unijoj Delei Japonų Darbininkų

Illinois Central darbininkai, kurie yra nariai aštuonių gelžkelių unijų, laikė susirinkimą. Susirinkimas liečia 800 darbininkų.

Susirinkime, kuris įvyko, 9231 Cottage Grove ave., kėlė klausimą apie streiko paskelbimą, jeigu neatstatys japonus darbininkus, kuriuos priėmė gelžkelio darban pastarujuo laiku. Frank L. Noake, pirmi-ninkas susirinkimo, statė griežtą reikalavimą. Jis sakė, kad kiti darbininkai atsisakys dirbti — paskelbs streiką—jei nebus prašalinti japonai.

Šie japonai yra Amerikoj gimę ir auge. Tačiau kadangi japoniškos kilmės, tai jais valdžia nepasitiki. Dėl to paskirsto kur jie turi apsigyventi. Jiem darbus duoda valdžios kontroliuojamos darbo agentijos.

Tie darbininkai, kurie kelia protestus ir grąšina streiku, turėtų pagalvoti kam jie pakenkia. Ar jie mano pakenks tuo Japonijai, mūsų priešui? Ar gal Frank Noakes mano, kad geriau dalykus supranta už valdžios pareigūnus, kurie čia atkėlė japonus ir padėjo darbu?

Pagaliaus, ar tie darbininkai, kurie kelia triukšmą, apskaičiuoja, jog būtų geriau, kad tuos amerikiečius japonus uždarytų į koncentracijos stovyklą ir juos ten maitintų?

Ką galima pasakyti apie tokį susirinkimą, kuris įvyko puseit trečiadienio vakare, tai anarchija. Nei vienas vyras ir moteris darbininkai tokiam žygiu neturi pritari.

Negalima pasiduoti jausnui. Tenka pasakyti, kad šisai atsitikimas ne pirmutinis. Lygiai keliose vietose buvo panašūs šturmeliai. Paskui dalykai buvo išaiškinta, darbininkai suprato padėtį ir pasiliko savo vietose, nors ten japonai buvo pastatyti darbu.

Ragina Rengtis Karo Fondo Rinkliavai

Karo ir Bendruomenės Fondo rinkliava prasidės spalio mėnesį. Tačiau jau dabar laikas prie šio darbo rengtis. Chicago miestui ir priemeščiui, kurie apima visą Cook apskrity, nustatyta sukelti \$12,980,000.

Pernai šisame metropolėje įvyko numatyta sukelti \$12,806,000. Bet kvotos neįspildė, sukėlė tik \$11,900,000.

Beveik vieno miliono truko. Negražų būtų jei ir šiemet neišpildytų numatytą kvotą. Rinkliavos vajuas pravedimui paskirta pirmininku Elmer T. Stevens. Jis atsisaikia į organizacijas ir pavienius asmenis, kad visame padėtų atlikti šį darbą. Karo ir Bendruomenės Fondo rąstinė yra, 111 W. Washington St., telefonas Andover 1756.

\$15,000,000 Priklauso Prie 'Blue Cross Plan'

Keletas metų atgal įsisteigė organizacija vardu "Blue Cross Plan". Ši organizacija kitaip žinoma kaip hospitalizacijos susivienijimas.

Plačiau apie ją reikia pažymėti. Paviennis asmuo arba visa šeima moka po nustatytą sumą pinigų į susivienijimą. Kai apserga tas asmuo arba šeimos narys, tai gauna visą ligoninės ir daktaro patarnavimą veltui; susivienijimas užmoka sąskaitas.

Dr. Rorem sako, kad šlandien prie tos organizacijos jau priklauso 15,000,000 asmenų.

Tačiau eina daug platesnis sąjudis, tai medicinos socializavimas. Šisai planas yra daug pažangesnis ir geresnis. Jo prasmė tokia: visuomenė bendrai moka mokestis, o valstybė iš tų mokestių daktarams ir ligoninėms išlaides. Visi gyventojai turi teisę gauti daktaro ir ligoninės patarnavimą ir medicinas veltui.

Tokia tvarka šiandien yra Sovietų Sąjungoj. Anglijoj plačiai kalba apie tokios tvarkos įvedimą.

Teismas Išmetė Karių Balsavimo Reikalų Bylą

Federaliame teisme buvo užvesta byla dėl išreikalavimo federalio baloto kariams Illinois valstijoj.

Illinois valstija turi išleisti savo įstatymą karių balsavimo klausimu.

Advokatas, užvedęs bylą vardu trijų karių, aiškino teismo, kad turėtų teisėjas šiuo klausimu išnešti nuosprendį — patvarkyti, kad kariai gali vartoti federalį balotą.

Teisėjas paaiškino advokatui, kad teismas neturi galios išnešti tokio nuosprendžio. Kiekviena valstija turi teisę padaryti nutarimą kokį nori karių balsavimo reikalui, pasiremiant tuo bilium, kuris buvo priimtas pereiną vasarą Kongrese. Bylą išmetė.

Šiomis dienomis keistas dalykas pasirodė karių balsavimo tvarkoj. Cook apskrity raštinnikas M. J. Flynn gavo tris laiškus, kuriuose buvo karių balotai ir jau nubalsuota kandidatai. Kaip tas galėjo įvykti, tai visi tebsibi.

M. J. Flynn klausė valstijos prokuroro Barrett, kad paaiškintų kokia tvarka tie balotai atėjo į jo raštinę. Tačiau iki šiol tas dalykas tebėra nenušviestas.

Viešbučių Savininkams Išpėjimas

Iš Washingtono žinioms. Karinės Darbo Jėgos komisija išpėja viešbučių savininkams, kad jie nesamdytų daug darbininkų. Pareiškime žymi, yra didelis trukumas darbo jėgos. Viešbučiai gali apsieiti ir su mažiau patarnavimo, sako komisija.

Franas Vaitkus iš Francuzijos Rašo

Franas Vaitkus savo šeimai iš Francuzijos rašo: "Jūsų laiška gavau, rašytų pereinė mėnesio 27 d. Smagu, kad persikėlėte gyventi į naują vietą. Bus geriau.

"Rašiau laiška Antanui. Jis ne anį visų mano laiška atsako. Žinau yra užimtas. O be to, pas jus dabar karštas oras. Bet aš bile kada sutikčiau, kad duotumėt čia mum to oro. Čia oras šaltas, ypač šaltos naktys.

"Skaičiau laikraštyje, kad mūsų žmonės namie streikuoja. Kad aš būčiau valdžioji, tai išsiųdau karį mūšiai eina, kur lija dieng, lija naktį. Kareiviai šlapi, nemiega, gyvena purvino duobėj. O be to, apie juos siančia mirtis. Priekas tykoja iš krūmų. Tūkioji padėty čia niekas nesvajoja apie streikus. Niegi apie sočia vakariene bei minikšty lovą. Jų streikavimas, tai kaip karveivio būtų sargyboj užmigimas.

"Atsiprašau, kad priminiau tą, ką mes jaučiamė apie tuos, kurie namie pasilikę prie karių darbu streikuoja. Antosiuke, atsiprašau, kad aš taip toli nuėjau dėl tų žinių apie streikus.

"Apie save tiek pasakysiu, jei būsimė sveiki, tai pasimatysimė.

"Daug geriausių linkėjimų jum. Šiandien užteks. Manęs laukia rintos pareigos. "Lieku sveikas, Jūsų Franas.

HELP WANTED—MEN HELP WANTED—WOMEN

VYRO arba POROS Inti atsakomybė už Humboldt Blvd. Temple. Duodam kambari ir gerai apmokame. Pasaikite rytas ALBAY 7134.

FURNISHED ROOMS FOR RENT IŠRENDINAVIMU DOR furnished kambariai, žema randa, rami aplinkė. Atsiskaikyti greitai: J. Sukis, 4027 Brighton Pl.

REIKALINGI vienas ar du kambariai furnished ar be furnished, S. W. miesto daly. J. Sukis, 4027 Brighton Pl. (28232)

Vietiniai Pranesimai

L. L. D. 19-tos KUOPUS PIKNIKAS Nedėlijoj, liepos 30 d., Liekos Darže (priešais vėliausias ligonines) įvyks L. L. D. 19-tos kuopos Metinis Piknikas.

Kviečiame visus ir visas dalyvauti. Bus gera muzika, šokiai, skanūs užkandžiai ir gėrimai. Įvyki turšime gerai kalbėtis, kviečiame vėliausias ligonines ir visus įvyki karuo frontu.

LIEUTAI PAGELBOS TEIKIMO KOMITETO susirinkimas įvyks šį penktadienį, liepos 28 d., 7 val. vakarą (Vilniaus gatvėje). Tuo viet komiteto nariai dalyvaukimas susirinkime ir laiku, nes turime kelia svarbius klausimus išspręsti. LPFK Sekr. M. J. Zaid.

ROSELAND Roselando 10 Draugijų, Klubų ir Choro Piknikas įvyks liepos (July) 30 d., 10 val. ryto. Dan Smith Darže, prieš Lietuvių Tautiškas Kapines.

ROSELAND Roselando, Chicago, Kentis ir apiešniks lietuvius dalyvauti mūsų pikniku. Vaisingumas ir muzika šokiams yra užtikrinta. (27239) Rengimo Komisija.

TOWN OF LAKE

L.D.S. 102-ros kv. mėnesinis susirinkimas įvyks antrojo, rugpičio (August) 1 d., 4 val. vakarė. Ebersko (Savainės), 4600 So. Paulina St. Draugai ir draugės, būkit visi šiame susirinkime, nes pereiną mėnesį neturėjim susirinkimo, tai gal neturėte draugių yra pasilikę su narinėmis mokestim. Būkit susirinkime ir užsimokėkite savo mokestis. Kviečia Kv. Valdyba per J. A. Dementis. (2821) Nut. Rašt.

SVALKIŲ ČIORO PRAŠIMAVIMAI

Nedėlijoj, liepos 30 d., Chicago Liet. Suvalkiečių Draugijos Choro turės išvažiavimą Marquette Park, prie W. 71st St. Pradžią 11 val. ryto. Chorojai, jų draugai ir rėmėjai prašomi įstebėti: jeigu lietuvis oras, tai reikės būti paeiti nuo parko, puse bloko 71st So. Richmond St. kur įvyks išvažiavimas. (28-229) Komisija.

Prašėjimai iš Kitor

PITTSBURGH, PA. Labai Svarbius Pranešimus. Rengtas Lietuvių Pagelbos Teikimo Komitetas, akademijai, 30 d. liepos, 2-ą val. popietę. Lietuvių Mokslo Draugijos namie, 401 Orr St. Pittsburg Pa. Ralibolton bus Jonas Gasinąs, L.D.S. Centro Sekretorius ir Tiesos redaktorius, iš Brooklyn, N.Y. Raporta duos pagalbos teikimo Lietuvių ir Centro Komiteto. Praeiti tyvai li pasidomėte penkis sluminius i Sovietų Sąjungai. Dabar nustatėme kaip geriau susikcentruoti spēkai, ką ko daugiau duoti pagalbos mūsų broliams ir sesutėms neturėto, taip skaudžiai suavgarintims. Tai gi sveikime konskaltlinguatais, metę į šalį visus žmogius, kurie bet visį griežtinėms gelsbėti savo senąją tėvyne. (28228) Kviečia Komitetas.

CLEVELAND, OHIO

L.L.D. 22-ros kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpičio 3 d. (pirma ketvirtadienį), 7:30 val. vakarą, 902 E. 79th St. Draugai, dalyvaukite visi, kuriem tik laikas leidžia. Susirinkima perruostėmės iš antrą ketvirtadienį pirma ketvirtadienį, 8:00, kad kiti draugų susirinkimai papuola ta pačia diena. Atsėdinti, atsivėskite naujų narių, nes turšime daug svarbių dalykų svarstyti. (2823) Kuopos Komitetas.

DETROIT, ICHS Savisio Organizacijos Konferencija

Skandienė, liepos 30 d., 11 val. ryto, įvyks konferencija Detroito Organizacijų Sarysio. Konferencija bus labai svarbi, nes bus svarstoma, kaip prirengti bendro pikniko ir daug kitų reikalų iš įvykio apsuos piktinoti ir t.t. Kodėl visi Sarysio delegatai, organizacijų valdybos ir pramojo rengėjai privalote būti šio konferencijoj, Draugai vėstadienį, 4097 Porter St., 11 val. ryto. (28239) S. Alvinas, Sarysio Sekr.

Seniausis Lietuvių Jewelry Krautuvis

Brighton Parko Seniausis ir Labiausiai Patalpinimas Graž- dailęgiu Pardavėjas. Jeweler. WCFL—1000 K. Nedėlios vakare nuo 9:30 WHF—1450 K. Ketverg vakare nuo 7:00

HELP WANTED—MEN

REIKIA RUKINTOJO DESRINEI Gre Mokestis 449 W. 37th STREET Kreipkitės pirmaidien.

HELP WANTED—WOMEN

REIKIA RUKINTOJO DESRINEI Gre Mokestis 449 W. 37th STREET Kreipkitės pirmaidien.

FURNITURE FINISHERS

Experienced or Inexperienced MEN—WOMEN—BOYS Good Pay — Paid Vacation Overtime at time and half AMERICAN FURNITURE NOVELTY COMPANY 2867 W. Flournoy Street (1 Block South of Harrison St.)

REIKIA SKERDIO pilnam laikui arba šaltadienims. Telefonuoti: Brunsvick 0518.

MOTERS ABELNAI NAU ROSAL. Nereikia skaldyti, 2 auvage šeimoi. Privatai kalbėti, kaip greičiau. REBENT 6314

PIRMOS VIEJOS. Nereikia skaldyti arba apžūrėti namu. Geras namas su jauna pora. Smagus kambarys su maudyne. Pagamindami ir įvykavimą moterai. Gera alga. Telefonas: PULMAN 6770

MERGINU IR MOTERU

Privalom Maitinti Kovojančius Vyrus Dabar yra reikalinga jūsų pagalba pakuoti maisto dalis mūsų ginkluotoms jėgom.

SVARBUS IR LENGVAS DARBAS. Laikas ir Pajamos. DIENOMIS IR VAKARAIŠ DARBAS. "L" ir gatvėkari linijos.

CHARLES A. BREWER & SONS 6320 Harvard Ave.

T A I S O M E Skalbiamas Mašinas, Refrigeratorius,

Dulkių Valytuvus ir Motorus Darbas Garantotas 1649 West 47th St. Tel. YARDS 1866.

SANDELIS KNYGU IR ZOLIU

NOJAUS ARKA. Ar teisybė kad buvo visuotinis tvanas ir čia prigrūdė žmogus? 25c
PATARAIŠ VYRAMS IR MOTERIMS apie lyties dalykus, taipgi apie gimdyimo kontrolę, mediklas gyvenam ir kaip li tu naudotis. \$1.75
LIETUVIŠKA VIEJA. Kępėla, Kentis Ar Namu Prilūnėtoja, su apie 450 viziųjų receptų kopimui, virimui ir kama- vimui pavėskinti. 1.00
TOKSTANTIS NAKTU IR VIENA. Arabiškos istorijos. Da- 50c
LENGVAS BŪBAS šimokti angliškos kalbos be kito pagalbos NEUŽMOKAMAS ŽIEDAS, gra- 25c
PALOTAS OLSAUSKAS, je darbai ir nuopelnai, su melu- 25c
KAIP KUNIGAS PAPOVIE sa- 25c
vejo meluotu Ona Amalallerite, su pavėskintais ir nuopelnais. 15c
PEKLA, kam ji ir kur yra? Su pavėskintais kalbinimo "Iran- 30c
RAKTAS Į GYVINTIMĄ, knyge- 30c
lė atidengia visokius nu mūa užleptus sekretus, kaip gali- 75c
na surasti sau tinkamą porą ir gyventi turtingai. 25c
PAPARCIO ŽIEDAS. Pasakoji- 20c
mol apie senovės turtais. 25c
LYTIBROS LIGOS ir kaip nu- 30c
vairuoti ir pasauguoti. 25c
KAIP TAPT AMERIKOS PE- 25c
LIETIU. Išaiškina visą biblijos pagrindą 382 pusl. 2.25
BIBLIJA. Išaiškina visą biblijos pagrindą 382 pusl. 2.25
SAPNU KNYGA, su daugeliu pavėskintų drōtala aprašais. 1.25
KURTIKOS PASAKOJIMAI. 25c
KUNIGU CELIBATAS, kodėl kunigai nesilenija. 38c
MARIU DUKTE, grafi apyrašas. 25c
KAIP UKUTE GYVENO POS- 25c
TYNĖJE 25c
ERODAS, BOBA ir vilniskais 35c
GIRTUOKLIU GADZINKAIS. 35c
Inkinoms dainos. 15c
KANTRI ALENA, pasaka. 25c
GUDRUS PIEMENUKAS. 25c

ZOLIU ARBATOS

Pakeliose su nurodymais, kaip paruoti ir nuo kokiu ligų. 85c
Nuo nervų suirimo. 85c
Nuo dusulio (astmos). 85c
Nuo migrenos patalpinimui. 85c
Nuo užsikentėjusio kataro bei hayfever. 85c
Nuo cukralgės (diabetes). 85c
Nuo vandenligės bei Hirdes ligos 65c
Pailių arbatu arba mosta. 85c
Trijankis; stambios šaknyos. 85c
Nuo sutūkimu, kaip eti kūrym. 85c
Surgulavimui kietų vidurių. 85c
Pouso įvy mostis, greitai apšildyti riebiuoli ir sutūpinimą kenčian- 1.50
mus. 1.50
Trūktole, valerjanai, ramunėlis, peilėlis, našlelis, pupališkai po 25c pakete.

M. ŽURKAS 331 Dean St., Spenceport, N. Y. For results—advertise in the "VILNIS".

METINIS PIKNIKAS

LLD 19-tos KUOPOS Nedėlijoj, Liepos (July) 30-tą JOSEPH LEPPA DARŽE 82nd ir Kean Ave., Justice Jll.

(Priešais Liet. Taut. Kapines) Kalbės "Vilnis" redaktorius Leonas Prūseika, apie vėliausias žinias iš mūsų gimtinės Lietuvos. Kviečiame visus atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Bus gera muzika, skanūs užkandžiai ir įvairių gėrimų.

Roselando 10 Draugijų, Klubų ir Choru PIKNIKAS

Nedėlijoj, Liepos (July) 30, 10 Val. Ryto DAN SMITH'S GROVE 8228 Kean Ave. (priešais Liet. Taut. Kapines) JUSTICE, ILL.

Kviečiame visus Roselando, Chicago ir Apiešnikės Lietuvių dalyvauti mūsų pikniku. Vaisingumas ir muzika šokiams yra užtikrinta. Rengimo Komisija.

VILNIUS

American Lithuanian Weekly

VOLUME XXV, No. 56

FRIDAY, JULY 28), 1944

German Rule in Lithuanian Capital

By S. PETRONAITIS

Along the same historic road which saw the retreat of Napoleon's army from Russia, broken remnants of Hitler's hordes are rolling back to the very borders of Germany.

For more than three years Vilnius has borne the yoke of the invaders, who brought death and destruction to the city. Within seven kilometers of Vilnius lies the railway station of Panyriai, near which the Germans shot some 100,000 citizens of the Lithuanian capital. They lie side by side with thousands of Russians brought here from Smolensk & Vitebsk to find their death. The Germans even went to the trouble of laying a branch railway line to this scene of mass murder, and trains brought the victims to the edge of the open grave.

At one time a trainload of children from Smolensk arrived at Panyriai. The children were to be executed, but local peasants ransomed them, paying five eggs for each child. The Germans then raised the price to 10 eggs.

The mass shooting of the population of Vilnius was organized by a German hangman and fimsmith from Nuremberg. In April 1943 this monster announced: "There is plenty of room in Panyriai, and there are still too many people in Vilnius".

Night and day detachments of drunken SS men scoured the town, searching houses, blocks and streets for victims. Thousands of people were arrested and shipped to servitude in Germany, and hundreds of Germans arrived in the city daily to take their places. The city gradually emptied of Lithuanians; entire streets and blocks were left tenanted. From a population of 300,000, barely 50,000 survived.

One day SS men surrounded all Vilnius theaters and movies. They arrested all young and pretty women and took them to brothels in Subocius street. In addition to his ration card every German in Vilnius received a certain number of coupons monthly permitting him to visit the brothels.

The Germans demolished and looted the cultural treasures of the city collected in the course of centuries. This was the particular job of a section of Rosenberg's staff quartered at Sigis-

munei street and headed by "Dr." Mueller, assisted by Sporket, a dealer in hides. All books of the famous Zavadsky Publishing House in Vilnius were sold as waste to paper mills, "Dr." Mueller keeping the proceeds. The Lithuanian Museum and the excellent library of Vilnius University were plundered. The Friends of Science Museum was turned into barracks. The Tomas Zona Polish Library, the Pushkin Museum and the Byelorussian Museum all were wrecked and demolished. All archives and exhibits of Ivo, the largest Jewish museum in the world, as well as the famous Strashun Library, were sold as scrap under the supervision of "Professor" Gerhart from Berlin. In May, 1943 the Smolensk Museum, containing a number of rare documents, was brought to Vilnius and handed over to Rosenberg's staff.

The Germans closed the University, the Lithuanian Philharmonic Hall, and the House of National Art opened under Soviet power. In the spring of this year all elementary and secondary schools in the city were shut down, while most of the teachers and senior pupils were carried off to slavery in Germany. Starvation stalked the streets of Vilnius. Long queues formed outside the shops daily, waiting in vain for the meager rations of Hitlerite "ersatz" bread.

But Vilnius, though enslaved, did not submit to the aggressors. Lithuanian patriots were waging unceasing war against the Nazis. They made an attempt on the life of the Vilnius regional chief, Wulff. They set fire to the Kailis furriery, containing a huge supply of furs intended for the German army. A group of Lithuanian guerrillas wearing German uniforms entered the town and freed a large number of arrested Lithuanians about to be dispatched to Germany. Corpses of Hitlerites killed during the night are found each morning on the banks of the Viliya.

Some time ago an order was issued under the signature of Hingst, the brutal and bloodthirsty chief of the city of Vilnius, reading: In connection with the continual attacks and attempts on the life of German soldiers, officers and officials,

BARTER BUSINESS—French youngster about to run out of his personal supply of tobacco strikes a bargain with a Yank soldier, Pvt. Remy Bouchard, in recently liberated town of La Haye du Puits. He'll swap one fresh egg for an American cigarette. Okay—swap is accomplished.

VILNIUS IS OURS AGAIN

By LIUDAS GIRA

Vilnius is ours again! It is impossible to write—to say these words without emotion. The victorious Red Army is chasing the hated enemy ever further westward from the Soviet land, liberating a large part of Lithuania's neighbor, Belorussian Republic and has not only entered upon the territory of Soviet Lithuania but has captured our capital Vilnius. Suffering one defeat after another the enemy, baring its poisonous fangs like a mad dog is retreating. Every day, every hour more of our towns and villages are being liberated. The first reports of the Red Army's entry into Soviet Lithuania fills all Lithuanian Soviet patriots hearts with joy, to say nothing of the people in Lithuania who for over three years languished under German occupation.

Vilnius is one of the first cities of Lithuania to know the joy of liberation. Of all Lithuanian cities it suffered the most at the hands of the fascist vandals. Over one hundred thousand civilians including women and children and aged have been put to death by the Germans in Vilnius alone. Fearful of the approaching hour of retribution, the German executioners began to dig up the graves of their victims, pouring kerosine upon the mounds of corpses and set fire to them. But they cannot conceal their unspeakable cri-

I forbid the population of Vilnius to be out of doors after eight P. M. Persons found in the streets after the given time will be shot on sight."

Recently, with the approach of the Red Army, the Germans ordered the entire Lithuanian population of Vilnius to be evacuated.

(Information Bulletin, Embassy USSR.)

mes nor evade severe punishment due them even though they escape the bullets of the pursuing Red Army and the peoples avengers. We will overtake them in their own valor and or wherever they may hide.

The Germans strove to remove from Vilnius and Lithuania as a whole everything they had not managed to plunder till now. With increased frenzy they intensified their manhunt for slaves to be sent to Germany. They planted mines beneath the most splendid historic buildings of our capital. They inflicted irreparable damage to Lithuanian culture in the city of Vilnius which once hearded the glory of Lithuania to the world and which will once again become the center of glory, enlightenment and happiness. Vilnius will rapidly heal its wounds and will soon resume its place as the center of our art and science, our industry and technique. With the entry of the Red Army into Vilnius and the dislodgement of the Hitlerites and their accomplices from Lithuanian territory, unprecedented property will be ushered in for ever and a golden page inscribed in the history of Vilnius.

As the Red Army regiments—victors and liberators march through the streets of the city pressing westward, the inhabitants emerge from their hiding places and shelters to gaze with admiration at the passing valiant troops bent on smashing the enemy completely. The city's streets are decorated with flags. Soon all Lithuania will be doing the same. Coming to Vilnius and otherliberated cities of Lithuania together with the troops are the first organizers of the new Soviet Lithuania.

SUCH REPTILES WOULD RULE

By LAUKUVISKIS

Not Even a Cigarette Holder This Time

Last week our neighbor, Mr. Grigaitis, again paid a visit to Washington. It was his second trip to our Nation's Capital for the same purpose: To get a lease on Lithuania from our President.

That the President does not own Lithuania nor any part of Europe, doesn't stop Mr. Grigaitis from expressing his wishes. He and his cohorts have made up their minds (if any) to rule Lithuania and nothing can stop them.

Three years ago the self-appointed "delegation" succeeded in seeing the President himself. They even had their pictures taken on the occasion. I will never forget the "dramatic" moment when my "learned" colleague presented Mr. Roosevelt with a brand new cigarette holder of pure "Lithuanian Gold" (amber).

This time they had to be satisfied with presenting their "memorandum" to the third janitor's seventh assistant in the State Department building. And if they had another cigarette holder this time they didn't even show it. It is rumored that all the janitors and their assistants in the State Dept. are smoking corn cob pipes. And no wonder—what with the shortage of all the popular brands of cigarettes and other war-time restrictions.

They Are Spreading Nazi Poison

In the meantime, one of the strong supporters of the self-appointed "delegation" to Washington published an editorial in a weekly Lithuanian publication that is forceful on 15,000 good Americans of Lithuanian descent. Let's look into this "masterpiece" of Nazi propaganda.

The July 21st issue of Tėvynė warns the membership of the Lithuanian Alliance of America that—

"as we write this the Russians have already retaken a large part of Lithuania. Several important cities and towns are already in Russian hands. Vilnius is already occupied. . .

"But let us not lose hope even if the Russians should occupy all of Lithuania. It is often said that they are liberating Lithuania. That is a big lie! Therefore, we Lithuanians must be awake and repel all the lies that are spread against Lithuania!"

Now get this: This was written by Mr. Pranas Bajoras at the time when the armies of our Ally are whipping the pants off

"Hitler's unconquerable legions" in Eastern Europe.

The same Mr. Bajoras edited Tėvynė at the time when all the "military experts" (including Mr. Grigaitis) gave the Soviets from 30 to 90 days to withstand the Nazi Wermacht at the height of its blitzkrieg, the later part of 1941.

Being a member of SLA I must read Tėvynė as every member is assessed for it. In my files I have copies of yellowed publications (yellow by age and contents). So, let us look at a copy of the December 12, 1941 issue.

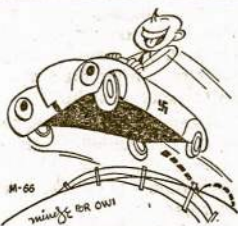
At that time, the country of our ancestors was already "settled". It didn't take long for the Nazis to roll over the prairies of Lithuania while the surprise of the sneak attack was still working in their favor. So, being a "good" newspaper man, Mr. Bajoras gave us an "eyewitness story of how our kin met the onrushing hordes of the beasts from the West. I will quote a short paragraph from Tėvynė of December 12, 1941, five days after Pearl Harbor:

"The people of Lithuania prayed for the Nazi occupation. And on June 22nd, when the first thunder of Nazi cannons was heard on the Western border and when the first smoke and flame of the Nazi war was seen—all the population of Lithuania rejoiced as never before in their lives".

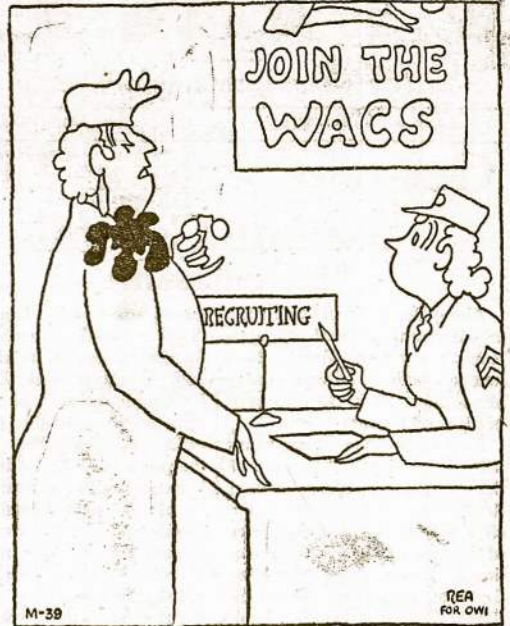
Could anyone mistake where Mr. Bajoras' sympathies lie? Hardly!

Then there "are wheels within wheels" that make all this reptilian gang function. You see, Mr. Bajoras has a Boss. His Boss happens to be none other than that "learned colleague" of mine, Mr. Grigaitis. Bajoras holds the position of editor of Tėvynė on the recommendation of Mr. Grigaitis. And he could lose the job the same way. But way fire a fellow that is doing such good work for the Boss?

You see, when Garigaitis and his reptilian gang gets hold of Lithuania (like Hell they will!) Mr. Bajoras will have enough training to do any dirty work to which he may be assigned.

But this dumb duck is as free as the breeze; It's a cinch his son is not overseas!

Farm Kits For Russia

The exploits of the Red Army are reaching the American farmer's fireside. A plea for kits for Russia is contained in the June issue of the National 4-H Club News. Members are requested to contact the local Russian War Relief committees to fill a standard emergency kit. Many 4-H girls already are engaged in sewing garments for RWR.

U. S. NAVY TRAINING FOR FRENCH WOMEN

Members of the French Navy's Service Feminine de la Flotte on duty in this country are being trained in schools established for the Women's Reserve of the U. S. Naval Reserve.

Under a recent agreement between the two navies a small group of women officers and enlisted personnel will receive U. S. Navy training.

TOPPER—A charming apostrophe to fall fabrics and furs, this undersized felt breton from the Knox autumn collection is 'way out in front for appealing simplicity of line.

Lithuanian-Americans Serving in U. S. Army

SGT. JOHN SMITH
Chicago, Ill.

Most of the Lithuanians in Chicago have heard of Dan Smith's grove. This is not unusual as most of our picnics of late have been held, and are still being held there.

Dan Smith, owner of the grove, has recently received a letter from his son John. John writes that he had been in Normandy for a week but that he has returned to England. We do not know whether he participated in D-Day or not, but since John is a mechanic in the Air Corps we know that he has been kept plenty busy.

Best of luck to you, John!

CHINA'S ABC'S

Chinese minister of Education Chen Li-fu reported recently that there are 251,360 primary schools in China, with an enrollment of 27,830,364, with 70 per cent of the total number of school-age children having received one to four years schooling.

TANIA

A TRUE SHORT STORY
By JUSTINA YANKAITIS

Her name was Tania—this dark-eyed, dark-haired little Russian girl. I met her in one of the first public schools the Czar had opened. Tania was bright, knew her lessons and was never late for school.

"But she did not have as far to come as I" I thought.

Oh, I would leave home early enough, but there were so many things along the way to distract one. There would be some boys matching buttons, very interesting; or some would be playing a game called "Cheezek". The game is to knock a stick out of a circle, drawn on the ground, with a longer stick.

The smaller stick was pointed on both ends, and as it leaves the ground it is swatted not unlike an American baseball, and many times through the nearby windows. "Cheeze it" would be a good name for this game.

Ours being a military training town, there were always soldiers marching along the road singing their favorite song, "Osim Dievki Adin Ya" (Eight Girls And I). To run beside one who may dig into his pocket and pull out a handful of the ever present sunflower seeds!

I would walk into the school room amid the giggles of the other girls, breathless, carrying my books, lunch, shawl and my shiny, black rubbers—my most treasured possession. These could not be trusted to the cloak room.

The young teacher would look up patiently and my little friend, Tania, would whisper, "You have so far to come."

That last week of school Tania asked me to visit her home. "It is not far," she said.

Though I lived on the edge of town, the school being on my side of the town, my friend lived in the opposite direction. We walked and walked, past the

market square, the business district, the better homes and the poorer homes. We passed the market square with its row of dark, sinister cannons. Grim reminders of a revolution that had failed.

We passed the public well where there were mostly women carrying water. Their heads were tied with kerchiefs and wooden trusses hung over their shoulders. Some of the women were waiting for jobs. They could be hired by those more fortunate to carry water for a few kopeks a pail. (I recall hearing Mother say to my grandmother, "If he (meaning my father) does not send money from America, I can always hire out to carry water; I'm strong.")

"Is it much farther?" I asked, tired of walking.

"Ne daleko," (Not far.) Tania answered.

We came at last to the edge of town, walked by a big field of yellow grain, followed a path and finally there before us was the cabin home of my friend, Tania.

Her mother was not home, but Tania found some sweetened bread for us with which we drank water.

The furnishings in this one room home were the same as could be found in most of the homes of the poorer class of people. Still it seemed different for all was scrupulously clean. The oven was white-washed; the only bed piled high with pillows; the rough board table, the benches which ran across the two sides of the room and the floor were scrubbed white. There were artificial flowers on the table, religious pictures of bright colors on the wall, and at the only window, which looked out on the grain

"STOP SAYING 'IT WAS WORTH IT' AND BRING THOSE THREE TOMATOES IN THE HOUSE!"

field, hung muslin curtains with crocheted lace edging.

The lacy edge of the curtains framed such a lovely picture of swaying, golden grain dotted with blue corn flowers, I will always remember this picture of peace and quiet; which belied the seething undercurrent of conditions in the country.

As we munched our bread, I asked Tania, "Is your father in America, too?"

"No," said Tania. "My father will send for us to come to America soon," I boasted.

"My father was taken away from us, but Matka says he will be back some day," she said with spirit. (And I was reminded, while walking through town with my mother, of seeing a line of men chained together and being marched away.)

"Where are the soldiers taking these men," I had asked.

"Who knows," she answered, "May God's mercy go with them."

"And your mother, Tania, where is she?" I asked again.

"Matka is there by the well carrying water for she says I must go to school. Sometime I stop by after school and help her."

"But the pails, are they not too heavy for you?"

In her usual way, Tania answered, "Not too heavy."

Needless to say, I did not ask Tania to visit me for I felt so ashamed when I realized she had three times as far to walk to school as I.

I never saw Tania again after school was out for my father had sent for us.

That was how I left Tania, but as I read of the present Russian women, see them in the news reels digging ditches and working on rail roads, carrying wounded in the rear of the bat-

tle fronts, I am reminded of Tania. For to me she is a symbol of the Russian women their fortitude and courage. No journey is too far, no work too hard when there is a goal in sight.

Advice To Germans

BBC advises the German people to get quit of Hitler forthwith. It says:

"Let the Germans stop digging their pitiful little trenches in East Prussia and accept this inevitable fact: The German game of conquest is ended and it is Germany which is being conquered. If the Germans can at last bring themselves to see the truth, they may escape the fate they merit and have so often meted out to others.

"The Red Army approaching East Prussia brings with it the German peoples' rescue from Nazi tyranny and therefore their salvation. It is time that the Germans saw this."

DOUBLE—Decisively naming her choice, Mrs. Claude Pepper, wife of U. S. Senator from Florida, sports two Roosevelt buttons at Democratic National Convention, in Chicago.

LITHUANIAN-AMERICANS WE ARE PROUD OF

Killed in Action

SGT. EDWARD DIRKUS
Chicago, Ill.

It seems unreal and fantastic that in one week's issues of the VES we may print the picture of one of our youths, resplendent and proud in the uniform of his country, and the next week we are called upon to write an obituary notice.

In last week's issue (July 14th) we published a picture of Sgt. Edward Dirkus, and told of his letter to his parents telling them not to worry about him.

Tonight while I was in the office, his father brought in the telegram from the War Department announcing that Edward had been killed in action in France on June 23rd.

It seems a crime that so many of our youth, should get cut down in their prime because such madmen as Hitler, Tojo and Franco are so thirsty for power and glory that the sacrifice of millions of lives means nothing whatsoever to them.

Our last war was a war to end all wars and we can see how far short it fell of achieving its objective. May this war accomplish what the other failed to do, and may people be able to raise sons without fear that they, too, shall fall on some battlefield far from home.

We extend our deepest sympathies to the Dirkus family in their bereavement.

**SPARKS LDS BR. 202
EXTEND THEIR
DEEPEST SYMPATHY TO THE FAMILY AND FRIENDS OF
EDWARD DIRKUS.**

GARY'S "FIGHTIN" FAMILY

The Irish have their Sullivan family, but Gary, Indiana, has its Malis (Malisauskas) family. Four brothers are serving in the Armed Forces. Three are in the Navy and one is in the Army.

The Malisauskas family is outstanding not only because four of their sons are serving in the Armed Forces, but also because all the sons are politically active. This, we think is just as important and is very unusual. But then, this seems to be an unusual family.

Everyone in Gary thinks very highly of the Malis family and after gazing at the pictures of these alert looking young men we can see why they are held in such high esteem.

SGT. VICTOR MALIS

VICTOR is the only member of the family who chose the Army. At present, his address is "somewhere in Hawaii." His name is Veto but he chose "Victor" when he went into the Army.

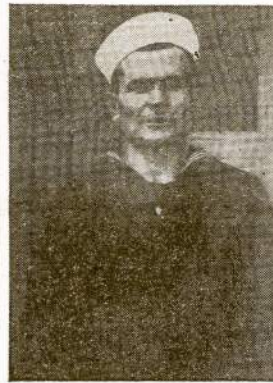
WALTER MALIS S.P.2-c

WALTER belongs to the Coast Guard and is staying at Gary with his family at present. He has done plenty of travelling and intends to rest for a while.

CHRIS MALIS, R.M. 3-c

CHRIS seems to be the devil-may-care type but we know it isn't true, or he never would have been interested in politics. Chris is in the Pacific area.

GEORGE MALIS, S. 2-c

GEORGE is stationed in Maryland.

We wish all you boys the best of luck even though this may sound very trite and stereotyped.

Matches Prohibited in International Mails and Domestic Mails Requiring Sea Transportation

Notwithstanding previous announcements on the subject, reports continue to be received indicating that matches are still being sent in the mails to foreign countries and to other overseas destinations.

Particular attention is called to the fact that matches are not only prohibited transmission in the mails to all foreign countries, including Canada and Mexico, but also when addressed to any United States domestic destination where sea transit is involved and to Alaska overland. WHETHER FOR CIVILIANS OR MEMBERS OF OUR ARMED FORCES.

Killed in Action

SGT. ROBERT MATAS

We know that all wars have their casualties but it is not easy to accept this fact. Especially, if the victim happens to be a husband, son, brother or sweetheart.

We can sympathize with the bereaved members of this family because it is so easy to put ourselves in their place when our loved ones, too, face the same common danger. Only those feel detached and removed who have no immediate member of the family in the Armed Forces. But these are in the minority. It seems that most of the houses have a service flag denoting that one, two or even more members are serving their country.

Robert came to America from Lithuania in 1940, because he could not stand Lithuania's "democracy" under dictator A. Smetona. He made many speeches in Detroit and Chicago about Lithuania and was known as an uncompromising fighter against fascism.

He was wounded in Africa and recovered, but he fell on the battlefield in Italy.

Davis Matas, his brother, is serving his country and is at present stationed in England.

LET'S GIVE

WAR FUND

Back the Attack!
BUY MORE THAN BEFORE **5** **WAR LOAN**

The Vilnis English Section

Edited by Mrs. Nellie De Schaaf
3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Phone Victory 7325

The War Is Not Yet Over

Although everyone hopes for the end of the war, except some unscrupulous few who are making more money now than they did in peace time, wishing will not make it so.

The news from the Pacific is more encouraging than it has ever been. And by reason of the shakeups in the Jap's cabinet, we can see what far-reaching effects our victories in the Pacific are having on the Jap's morale.

The Jap is the last person who would want the Western world to know that he is not optimistic of an eventual victory, but actions speak louder than words. Japan would never have chanced a shake-up of the cabinet in war time if they had not realized that their chances of winning were very slim indeed.:

The closer our boys get to Japan proper the more shouting the Japs do that they are not afraid of anything we might do to them.

Although, they minimized the damage done by our B-20's, they could not disguise their fright. What else can account for the wanton execution of our flyers, and the threat that anyone else who is caught will be executed in a similar manner? Only men who see the hand-writing on the wall will become desperate.

Hitler is pleading with the German people to support him. He too, like Hirahito can see the handwriting on the wall.

Many people in America feel that Hitler is making a mistake in killing his influential officers and that it will cause him to suffer defeat. However, Hitler probably realizes by now that he does not have ANY officers to stop the Russian advance, so what is the difference?

Then, too, a dead man can do no further damage whereas the same thing cannot be said of a live and aspiring young officer.

However, the pouches under der Fuehrer's eyes do not seem to denote that his nights have been very restful. The closer the Russians get to Berlin, the more noticeable the pouches will become.

All the news from all fronts is cause for rejoicing, however, we have no reason to become complacent. The biggest fight is just ahead and not past.

It is now that our number of dead will become ever and ever greater. Our losses were very light at the beginning of the war because we were not actually engaged, at least not to such an extent as at present.

Just because the boys write that maybe the war will be over soon does not mean that we can sit back and relax. We have to work just that much harder to make it a reality. If we slacken in our production of armaments and ammunition, the boys will be faced with the same problems that faced our first contingent at Bataan and Corregidor. Boys prayed for ammunition with which to blast the enemy but none was forthcoming because we were not prepared. Our loss of lives has been great enough because of the lack of war materials, let us not have that on our conscience a second time.

Let us buy War Bonds to back the attack and sit back to relax only when the boys are home again. We cannot afford to take it easy any sooner or we will be betraying those who gave their lives in France, in Italy, in Africa and in Sicily.

"Dragon Seed"

(A Review of the Metro-Goldwyn-Mayer Film based on Pearl S. Buck's Novel.)

"Dragon Seed" is a sincere, powerful and ennobling saga of China's people's fight against Japanese enslavement.

The war is an unimaginable thing to the peasants and village kinsmen of Ling Tan (Walter Huston). Stories of Jap atrocities in the coastal cities fail to be convincing. Wu Lien, the merchant cannot understand why students rip Japanese goods from his shelves. The ancient scholar (Henry Travers) can find nothing in his philosophies to account for the giant "flies" in which the enemy is said to attack. Only Jade (Katherine Hepburn), daughter of Ling Tan, has the capacity to understand, and she is a woman and not one to be taken seriously.

Then one day the bombers come, making craters the size of a duck ponds in the grain fields, razing the village. Still the enemy is unseen. The Chinese army still stands between him and the village, while new China's historic trek to the interior, carrying its machines and its culture on its back over the mountains, passes through the land. Jade and her husband join the march to the hills, to find out about the war, to come back one day to rouse their people to resistance.

When the Japanese do come, their purpose is painfully slow to dawn on the minds of a people deep-rooted in peace and tradition. Even after the first, murderous fury of invasion, there are still conflicts among the people, between young, aroused China and ancient ideas; between patriot and puppet; husband and wife. How Jade and her young husband and the sons and wife of Ling Tan finally bring unity among their people to resist and kill the invader is the true story which "Dragon Seed" places for the first time before the larger American public.

QUOTES

"Those who say that East is East and West is West and that the two shall never meet are wrong. The East of Asia, both Chinese and Russian, is on the move in a way which is easy for any American to understand who sees these great areas at firsthand for himself. The rapid agricultural and industrial development of this great area means so much to the peace and prosperity of the post-war world that I am glad on my return to America to give my impressions of the manifest destiny of the west of America and the east of Asia . . . There is a great future for trade between East Asia and ourselves. To bring this to pass will take not only a sympathetic understanding of each other's conditions but a far-sighted determination to make trade what it should be—a mutually beneficial transaction . . . The American business man of tomorrow should have a broad world outlook. I have faith that American economic leadership will confer on the Pacific region a great material benefit and on the world a great blessing . . . Here are vast resources of minerals and manpower to be developed by democratic, peaceful methods—the methods not of exploitation, but, on the contrary, the more profitable method of creating higher living standards for hundreds of millions of people . . . We want a higher standard of living in America. We want full production, jobs for our boys who come home, and peacetime jobs for those who are now employed. Trade with Russia and China will help keep the factories of America busy in the days which lie ahead."

—Vice President Henry A. Wallace

"Rep. Clare Luce's convention speech about GI Jim made it difficult for us to keep anything on our stomach for 24 hours. To hint that the American war dead died because the majority of us voted wrong in the last three elections is a palpable misstatement of fact as well as a staggering breach of taste, and we must in charity assume that the lady did not understand the implications of what she was inspired or advised to say. The Americans died from the same world sickness that killed the English, the French, the Poles, the Danes, the Norwegians, the Dutch, the Belgians, the Russians and the Chinese—a sickness which none of us knows much about except that it certainly could not have been cured by staying at home with the doors and windows shut. Moreover we doubt that the dead have any politics."

—The New Yorker

"If any elementary school in any part of the United States will do the job that it ought to do, then its community will have a sufficient diet, proper housing facilities, adequate clothing and a stable income. The time is soon approaching when the community will demand statistical evidence that the schools have accomplished all that they have claimed historically. Most of us have been content to measure education in the classroom through tests and examinations. In the future, the community will not accept that as an adequate measure. If we claim to be making better citizens then we will have to show evidence that we are."

—Dr. Harold Clark, Professor of education at Teacher College, Columbia University

By
Dale Ulrey
Des Moines Register & Trib.

BONDWOMEN'S SORROW

By ILYA EHRENBURG

(Editors note:—Ilya Ehrenburg, recently awarded the Order of Lenin, is one of the most widely read of Soviet writers. He is a fighting author whose pen is tipped with passion, wrath and hope.

Ehrenburg can hate as strongly as he can love. He hates the Hitlerites with mortal hatred, a hatred that kills and scorches. But it not a blind hatred, a one-sided hatred that thinks only of revenge.

"Our hatred of the Hitlerites is dictated by love—by love of our countrymen and mankind," he writes. "Therein lies the power or our hate. And therein lies its satisfaction.")

Before me lie dozens of postcards. They are from Ukrainian girls carried off to Germany. They reached the villages of the Western Ukraine from camps in Frankfurt, Berlin and Kustrin. They were passed by the German censor. Little can be said on these postcards, but there is so much grief in them I cannot read them without emotion: the Ukraine sheds bitter tears.

Irene P. was among those taken. A tag with a number had been attached to her breast. Only a short time ago she was called Irene; she had a mother, an aunt, and a friend, Opanas. Now she is slave girl No. 558-271. Half a million Ukrainian girls have already been driven into slavery. Where have they taken Irene? To Frankfurt-on-the-Main. There in the munitions plant Ukrainian girls must make shells. Perhaps one of these shells will kill her friend Opanas...

There are 1,500 girls here, mostly Ukrainians... but some are from Yugoslavia and some from Bulgaria and Poland.

"We Ukrainian girls live in a separate camp. Lithuanian girls live nearby, and further along is a camp for Russians. We get up at half past five in the morning. At ten in the evening we wash our dresses. My dears, if you have no bread, send me some cereal. The camp superintendent used to forbid us to cook, but we are allowed to now. Some girls eat cereal. I would like to eat my fill after eight months... If you only knew how we live here."

"Dear Dad and Mother" writes a girl named Fedosia, "you complain that my letters are too short. I would have written longer ones if I could. But we have no postcards and letters are not sent. You want to know when I'll come back... I know when I was brought here, but only God knows when they'll let me out."

Irene wanted to send her mother a photograph. In Ja-

uary she wrote, "I want to send you my picture, but Russians are not photographed here". Finally Irene managed to have her picture taken. She is shown with a tag reading "Ost" attached to her jacket. The photograph reached the Ukrainian village, and in March Irene wrote her mother, "You want to know about that piece of paper on my jacket... I don't wear it of my own free will: I am forced to wear it"

The girls try naive tricks to get around the German censors. But the censors apparently have much work on their hands, for the postcards are passed: "I am safe and sound now, but don't know what will happen next. We received the underclothing and wear what we brought with us". "You say you sent eight postcards... I haven't received them yet. Don't worry about me. I am all right so far. I wouldn't want you to experience what I have experienced, but I do wish it to those who have brought me here".

The girls are languishing like birds in a cage. On official German postcards they give vent to their feelings. "Oh fly, little leaf... oh fly eastward among the clouds", sighs Maria N. But the saddest and most moving letters come from Irene, the one who sent the photograph. "I thought we would remain together forever, but evil people have separated us. Even cattle resist being driven from their home. So do people... Summer will come, it will be warm and gay back home. Birds will sing, doves will coo. There are no birds here either winter or summer.

The slaves are being led along the streets of a large German city, past jeering German women. "Move faster," shout the overseers. One slave is Irene. She has a tag on her breast... and in her breast she bears a great sorrow. If only the smallest bird would fly here from the east and sing of the far-away Ukraine... Everything is strange and alien to her. Walk faster, slave. Hitler needs shells to kill Opanas and hold your native village, Volyn.

Gallows are more terrible than postcards. Mutilated bodies shake you more than tears. But to me Irene's sorrow is more terrible than any torture. The Germans have broken young hearts. They have trampled upon man's right to die in his native land.

Tomorrow, perhaps, Irene's jailer will try to appear human. But we will not forget the enormous camps where bondwomen weep in silence. A terrible curse will hang over the

IDA PETKUS
Waukegan, Ill.

Mr. and Mrs. Petkus of Waukegan are very proud of Ida. Not only because she happens to be their daughter but also because, despite the fact that she is young and unusually attractive, there is nothing flighty about her.

After completing a four year course at the Waukegan Township High School, Ida accepted a position as secretary at the American Can Company.

This money was not spent foolishly, however, but went towards defraying the expense of her music lessons and also towards paying for her tuition, as she expects to enter the University this Fall.

This young lady seems to have everything. Not only has she beauty but talent as well. For seven years she has been playing the piano and has taken singing lessons for three years. Her mezzosoprano voice is a delight to her family as well as her friends.

One would think that Ida's love would be music but she plans to enter the University to take up the study of medicine.

Whatever field Ida chooses, we are sure that she will be a credit to it.

The best of luck to you, and may you always seem as sweet and unspoiled as you are today!

WOMEN IN OVERALLS

The civilian labor force increased to 52,840,000 between April and May of 1944, with women accounting for practically all of the 780,000 rise.

land of jailers: the curse of silence. Justice will walk silently along Germany's wide streets. Perhaps birds still sing in the Black Forest and in Harz. Irene did not hear them. The bondwomen cannot hear them.

Let the birds disappear from the sky over damned Germany. Let the jailers have neither words nor names—only numbers.

September, 1942.

Hitlerite Destroyers of Lithuanian Culture

(Continued from last week)

Storm troop detachments break into university buildings, smash laboratories and carry off valuable scientific equipment, and destroy Lithuanian cultural treasures. The Germans have shut down both universities and almost all pedagogical institutes and teachers' schools in Vilnius and Kaunas. They have converted the best school buildings into German barracks.

With savage ferocity the German occupationists have hurled themselves upon Lithuanian libraries and museums. The plunder was directed by a group of vandals sent by Rosenberg and headed by a "Dr." Mueller. Only after the heroic Red Army liberates Soviet Lithuania from the yoke of German occupationists will it be possible to fully estimate the enormous losses inflicted by the Hitlerites on Lithuanian science and culture. The cultural life of Lithuania has come to a complete standstill.

The Lithuanian intellectuals prefer to lead a life of hunger and poverty, to endure the persecution of the Germans, rather than serve the fascists. The Lithuanian people are waging a mortal struggle against the occupationists, a struggle in which the Lithuanian intelligentsia is taking an active part. Despite their repeated attempts and tremendous efforts the occupationists have been unable to organize detachments of Hitlerite troops among the Lithuanians — a credit to the Lithuanian intelligentsia.

At the present time the Germans are busy drawing up lists of Lithuanian scientists and other intellectuals whom they are preparing to drive to Germany in order to carry out their plan for the destruction of the fundamentals of Lithuanian culture.

But this scheme, like all previous ones, is doomed to failure.

The Red army is at the gates of our Republic. The day is not far off when the valiant Soviet troops led by the great Marshal of the Soviet Union, Stalin, will liberate the Lithuanian people from the German-fascist yoke and return it to its former free and happy life in the fraternal family of the peoples of the Soviet Union.

—Information Bulletin,
Embassy USSR

WAVES CELEBRATE 2nd ANNIVERSARY

Its course charted, the Navy is carrying out a nationwide birthday celebration this week that is to reach its climax with the second anniversary of the Women's Reserve of the U. S. Naval Reserve on Sunday (July 30). The WAVES will then be two years old!

At Naval stations and bases and in cities throughout the country, special festivities have been arranged to mark this auspicious event. One of the outstanding ceremonies scheduled will occur on Saturday (July 29) when two PT boats will be launched, one on the east coast, the other on the west coast. The craft were purchased with war bonds bought by the WAVES during the 5th War Loan Drive.

It was on July 30, 1942 that President Roosevelt signed the bill which established a Women's Reserve of the Navy. Significantly and appropriately the simple name "WAVES" was bestowed upon the branch, and the complete title "Women Accepted for Volunteer Emergency Service" was devised.

Since that day less than eight months after Pearl Harbor, the WAVES have come a long way—from the raw organizational stage to a finished, respected organization, taking its place at the side of the men of the Navy.

Today, more than 75,000 fine, young American women between 20 and 36 years of age have volunteered for the most important jobs of their lives—serving in the Navy. They are on duty at Naval activities all over the United States, performing more than two hundred different jobs, all of which are vitally important, exceptionally interesting.

Among the jobs that WAVES are doing in the Navy are parachute rigging, link trainer instruction, aerography, photography, clerical work, purchasing, communications, medical work, baker or cook, aviation

control tower aide, radioman, gunnery instructor, IBM operator, film editor, and mail clerk. To equip them to fill one of these jobs or one of the many more available, WAVES are given a complete, thorough training course, following their initial "boot" instruction. On finishing the specialized course they are fully able to perform their job at a duty station.

Besides the intangible benefits, the WAVES receive an excellent salary. Starting pay of an enlisted WAVE is \$141.50 monthly — including food and quarters — and that is about \$32.65 per week. In addition, a WAVE is given such extras as \$200.00 allowance for uniforms, free medical and dental care, special income tax exemption, low cost government life insurance, and such privileges as free mail, reduced rates on transportation, etc.

The 75,000 young women already in the smart, trim ranks of the WAVES—27,000 of whom are from the Ninth Naval District, comprising 13 Middle Western states — have proven their worth, so much so that 30,000 more are wanted and needed. This need carries an AAA priority for the scope of the Navy's war is such that the WAVES efforts here are of utmost importance. Naval strategy is keyed against the ability of shore establishments, including those here at home, to support that strategy, and WAVES must be available to handle the jobs that are significant parts of the efforts ahead.

Oklahoma U. Proud

According to an alumni publication of the University of Oklahoma, graduates and former students of the university have been awarded 410 medals for valor under fire in World War II.

M-69

"But how can we know what the Americans are planning to do next if they DON'T TALK?"

MY BOSS, IS HE HONEST?

My Boss, he is an honest man—
He raises wages when he can;
He works his guts all out for me
So I can have a salary

He works so hard and works so long
That when it's hot, with much protest
He has to go away out West;

And when it's cold, he has to go
Away to where there is no snow;
And in the Spring, and in the Fall
He's hardly fit to work at all.

My Boss, he is an honest man—
He works all day when'er he can;
He worries out his hair for me
So I can live more comfortably.

He thinks his weary night away
(You know he has to sleep by day)
And I don't think it very fair
To burden him with every care.

Tho he's not smart, a near relation
Forced him to head this Corporation;
Between him and me, I've got the best
When I work, I work. When I rest, I rest.

But there's something strange, as can be—
He never wants to change with me,
And have ME spend some of his money
Nor lose MY HAIR, and live on honey.

L. LARSON

M-60

FOR CIV

"I HAD TO DELETE THE NAME FOR REASONS OF SECURITY"

Price Control Works

Before price control went into effect, the cost of living had risen 17½ per cent, but since establishment of price control the rise has been only 7½ per cent, according to the Office of Price Administration.

ARMY TO GET MORE NYLON, GIRLS

Finding that it must have fabric of even greater resistance for jungle clothing, insect nets and sleeping bags, the War Department announced it will procure 28,000,000 square yards of nylon products before the year's end.

NEOPRENE OUTPUT

Neoprene, a special type of synthetic rubber with fire-resistant and oil-resistant qualities, is now being produced at a fairly even rate of 13,000 long tons per quarter, Rubber Director Dewey reported.

STOCKING UP ON FISH

The Michigan conservation department operates 14 fish hatcheries, 13 trout rearing stations, and eight major bass and bluegill rearing ponds to produce game fish for stocking waters throughout the state.

Of, By And For Servicemen & Women

U. S. PILOTS FIND RUSSIANS STILL LAUGH

Robert J. Doyle (newspaper correspondent) writing from a Mustang Fighter Base in England relates an interview with 3 pilots and 3 ground crewmen from Detroit and Michigan who have returned to that base after shuttle raids to Russia and Italy. The pilots who helped escort Flying Fortresses in the raiding tour are Lts. Robert Kenyon, Joseph Patteuw and John Goodwyn.

The fighters took off from England. The leader was Col. Don Blakeslee of Fairport Harbor, O.

"We were a little worried about finding the Russian field", Kenyon said, "but Col. Blakeslee hit it right on the nose within one minute of scheduled arrival time.

"An American truck with a Russian driver took us to a mess hall where we had coffee, bread and jam", Goodwyn said. "Russian civilian girls served the food."

"After tents were assigned us, we washed up for dinner," Patteuw said. "The next day 20 Mustang pilots flew to another Russian field, where no one could speak English. None of us could speak Russian.

"We went in an American truck to a building near the field where a Russian Lieutenant made signs to show us our places for the night.

Our captains had their own room, but 15 of us had long wood platforms with thin straw ticks for beds.

"We went to a stone building for dinner and sat at a long table with a white tablecloth.

"The first course was a plate of smoked fish, green onions summer sausage and radishes. Then we had big bowls of hot potato-soup, followed by water-glasses full of vodka.

"A Russian lieutenant colonel toasted Roosevelt and Stalin, and then we downed the stuff. It tasted pretty awful.

"The main course was boiled potatoes, canned meat, black bread and onion salad. Dessert was a sour pancake covered with thick sour cream," Patteuw continued.

"The Russian girls, who cooked and served the dinner, came and joined the party. We sang and danced until almost midnight.

"The next day, the Russians gave us a party, lasting all day and well into the night.

"When it started to rain, we went inside, where we sang some American songs for them, and I whistled 'The Paper Doll', so the accordion player could

learn it," Patteuw related.

"The Russian men soldiers danced together and wanted us to do the same," Goldwyn said. "We couldn't, so Russian soldier girls danced with us.

"The Russians are wonderful people. They are clean, neat and proud. It's awfully hard to give them candy or anything unless they have something to give you in return. They seem to like Americans because we laugh with them and can take a joke."

"Most cities we saw were shambles from bombing and shelling," Kenyon said. "The Russians have had a tough time, but they are tough people.

"We saw Russian girls who had been fighting at the front. They guarded our planes at the field.

"One almost shot me. We were going to take off just after dawn and I got about 20 yards from my plane when a Russian girl guarding it pointed a rifle at me and said, 'Stoy,' which means 'halt'. She had her finger on the trigger and wouldn't let me come closer until a Russian officer told her it was all right."

After six days in Russia, the Mustang pilots escorted bombers to Italy on raids on Rumanian oil fields:

No Multiple Amputations Among Yanks Army Says

The Army Surgeon General's Office dismissed as baseless and irresponsible another "loose talk" rumor circulated since D-Day—that there have been multiple amputations (men who have lost both arms and legs) among Americans on the fighting fronts.

Not a single such case is on record either in Army hospitals in the United States or in base hospitals in England, the Surgeon General's Office said. Even cases of soldiers losing two limbs are rare, only 58 being listed in the last official report on March 31, the War Department office reported.

Army officials added that no amputee is discharged from the service until he has been fitted out with artificial limbs and has been taught fully to use them. Replacements, as more efficient equipment is developed, are made available to discharged veterans without fee through the Veterans Administration.

G.I. TID-BITS

Negro nurses in the Army Nurse Corps will be trained at Fort Huachuca in Arizona where the Army has established its first basic training center for this group. A medical training center for Negro WACS is also operating here.

—O—

At Richmond, Cal. the launching of the Liberty Ship, Louis Pasteur, had a novel twist. It was first christened by a bottle of pasteurized milk, then the traditional champagne bottle.

—O—

Serene onlooker at doings of Democratic national convention at Chicago was cool and precise in WAVE uniform, Genevieve Sullivan, 27, of Waterloo, Ia., sister of famed five Sullivan brothers who lost their lives in naval action.

—O—

The first U. S. General to be killed in Normandy was Brig. Gen. Don F. Pratt, of Brookfield, Mo. Although he was 52, Gen. Pratt assistant divisional commander of the 101st Airborne Division, insisted on going in with his men on D-Day. He was killed when his glider struck a tree.

—O—

The morale of American fighting men and service troops in the China-Burma-Indian theatre has been improved by the installation of the first six of 14 planned Armed Forces Radio Service to broadcasting stations according to the Morale Services Division, Army Service Forces.

—O—

Royal Air Force recruits are now being transferred to the British Army because the RAF has enough men. The BBC observers that this won't give any comfort to Hitler.

—O—

Col. Beatrix Turner, U. S. Army Signal Corps, has contributed 16 pints of blood to the Red Cross Blood Bank, enabling her to become the first person in Washington's enormous Pentagon Bldg. to achieve charter membership in the exclusive Two Gallon Club.

WMC ESTIMATES . . .

War Manpower Commission estimates that between April 1, 1944, and Jan. 1, 1945, 1,400,000 men will be inducted into the armed services, while during that period about 400,000 servicemen will be returned to civilian employment.

Home on Furlough

CPL. ANTHONY ADOMAITIS. Anthony spent 22 months in New Guinea.

We wonder if he entertained the boys in New Guinea with his guitar and banjo playing. If so, we know the boys must have enjoyed it immensely. Anthony used to play his beloved instruments at the Lithuanian Auditorium at various social functions and also at A. Shurna's tavern.

—:—

VETO JOTKA. We're very sorry, Veto, since we did not know your rank we thought it better to omit it altogether than to make you a Private when you might be a PFC or Corporal.

After the termination of his furlough, Veto shall return to Texas to continue his studies. He, along with his folks, has always been very active in the 53rd Branch of the LDS. Lots of luck in your studies, Veto!

—:—

WALTER NEDVARAS. Walter is in the Navy, but again we are at a loss as to his rank. None was designated and I am a poor guesser, so we shall have to omit it also. This is really bad!

Walter has made many trips across the Atlantic and at the time of the Invasion, was situated in England.

His brother BRUNO is also overseas.

We wish the both of you loads of luck!

MUGGER—O! Charlie Grimm, manager of the Chicago Cubs baseball team, tries to live up to his name by a facial expression, as he watches his men in a game in the Windy City. But his dramatics do not frighten them much. They know he'll break out in a laugh in just about a minute.